Nr. 60. — Rok 6. Dziś 12 stron Cena 15 groszy

GŁOS POMORSKI

DODATKI TYGODNIOWE: „SPRAWY KOBIECE“, „ŚWIATEK MŁODZIEŻY“.

Prenumerata miejscowa: Przy odbiorze w ekspedycji 2,50 Zł., w agenturach miejscowych miesięcznie 2,55 Zł, przez pocztę przy zamówieniu przez ekspedycję naszą 2,76 Zł., wprost na poczcie lub u listowego kwartalnie 8,58 Zł, miesięcznie 2,86 Zł, dla W. M. Gdańska 2,50 Guld., Gd. — pod opaską w Polsce 4,20 Zł, do Gdańska 4,45 Guld. Gd., do Francji 15 fr. (z wysyłką co drugi dzień 13 fr.) do Anglji 5 shil., do Stan. Zjedn. 80 cent. W razie nieprzewidzianych wypadków, jak strajki, przeszkody techniczne itd. prenumeratorzy nie mają prawa żądania niedostarczonych numerów lub zwrotu prenumeraty.

Ogłoszenia z Polski: Wiersz wysokości milimetra w dziale ogłoszeniowym na stronie 8-łamowej 12 groszy w dziale reklamowym na stronie 1-3 łam. przed tekstem 90 gr, wśród tekstu 50 gr, za tekstem 40 groszy. Dla Wolnego Miasta Gdańska wiersz m/m 8-łam w dziale ogłoszeniowym 0,12 Guld. Gd., wiersz m/m 3-łam. przed tekstem 0,90 Guld. Gd., wśród tekstu 0,50 Guld. Gd., za tekstem 0,40 Guld. Gd., dla Niemiec dochodzi 50% nadwyżki, dla reszty zagranicy 100% nadwyżki. Za tłómaczenia 20 proc. nadwyżki. — Rachunki są natychmiast płatne. — Administr. nie przejmuje odpowiedzialności za terminowe umieszczenia ogłoszeń.

Redakcja i Administracja Groblowa 27/29. | **Grudziądz,** niedziela, dnia 14-go marca 1926. | Telefon nr. 50 i 51.

DELEGACJA HISZPAŃSKA.
Minister spraw zagr. Panguas i poseł Hiszpanji w Berlinie Oliviers.

Samobójstwo na raty.

ZŁOWROGA BEZRADNOŚĆ RADY LIGI NARODÓW.

Już przed drzwiami. — Szewca szuka guza. — Groźba Brazylji. — Co powie Mussolini? — Stanowisko Polski. — Rdzeń rzeczy. — Konsekwencje.

Grudziądz, 13 marca 1926.

Rosyjskie przysłowie mówi, iż niedobrze jest wpuszczać nierogaciznę do izby, bo taki gość nietylko do stołu zasiąść, ale nogi na stół zakładać lubi. Sprawdza się to obecnie nad jeziorem Lemańskim w sposób jeszcze od moskiewskiego określenia jaskrawszy, bo nierogacizna z nad Szprewy znajduje się dopiero przed drzwiami Rady L. N., a już w ten sposób narzuca jej swą jednostronną wolę, z taką bezwzględnością wysuwa swe prawo kaduka jakby nietylko przy stole, ale na stole siedziała, a swych nieopatrznych protektorów i dobroczyńców chciała zapędzić pod stół.

Tyle deklamowano o „duchu z Locarno“, tyle prawiono o tęczy pokoju, rozjaśniającej polityczny horyzont Europy, — a tu najwyraźniej okazuje się, że duch ten był zły, że zamiast tęczy, rozpalają się **błyskawice**, a widnokrąg czarne zasnuły **chmury**.

Pacyfiści niemieccy zamiast gałązki oliwnej, przywieźli ze sobą do Genewy **zatrute strzały** w postaci **prowokacyjnego protestu** przeciwko nieulegającym żadnej wątpliwości prawom dawnych członków Ligi, których bez ceremonji chcą zepchnąć na plan drugi, aby sobie zapewnić większy, decydujący wpływ.

Zanim więc Niemcy „w celu pokojowym“ weszły do Ligi, **już rozpoczęła** się **walka** pomiędzy nimi a Polską, Hiszpanją i Brazylją. Co by było po wejściu niezbyt trudno sobie wyobrazić, jeżeli zważymy, iż wystąpienie Niemiec na gruncie genewskim poprzedziła napaść popila niemieckiego, **Litwy Kowieńskiej na granice polską, akcja antypolska na Śląsku**, że Berlin zamierzał upomnieć się o **mandat kolonjalny kosztem Portugalji.**

Wszystko to świadczy, iż bynajmniej nie pokojowe, a przeciwne **wojownicze,** imperjalistyczne **i odwetowe** pobudki, sprowadziły Niemcy do Genewy i że wejście ich do Rady L. N. w taki sposób, jakiego Berlin się domaga, byłoby **zakłóceniem** dotychczasowego **pokoju** powszechnego.

*

Dodatkowo zostały złowrogie **tendencje Niemiec** podkreślone przez idącego naoślep na ich pasku **delegata Szwecji.** Przedstawiciel tego państwa, które stoi na uboczu od ogólnych zagadnień europejskich i ze względu na nikłość swych sił i środków niema podstaw do odgrywania większej roli w polityce międzynarodowej, — poczyna sobie w sposób niebywały prowokować Radę L. N., występując przeciwko Polsce jeszcze kategoryczniej, niż Niemcy. Tą gorliwością, tą chęcią zakasania swych mistrzów z Berlina oddaje reprezentant Szwecji złe usługi nietylko pokojowi, ale i własnej ojczyźnie, której przyjdzie się zapłacić kosztą, zapowiedziane przez **przestrogi Francji, Belgji i Polski,** skierowane pod adresem Szwecji.

*

Z drugiej strony do zaostrzenia sytuacji przyczynia się **groźba Brazylji**, która chce zgłosić swój **protest** przeciwko przyjęciu Niemiec. Być może, iż to samo uczyni Hiszpanja. Ostatecznych decyzji tych państw przesądzać jeszcze nie można, ale w każdym razie nigdy jeszcze **stosunki** w L. N. nie były tak **zaognione,** jak w chwili, kiedy Niemcy stanęły na jej progu. Jest to wymowna **ilustracja,** do czego prowadzą **próby „pokojowej współpracy“** z Berlinem.

*

Punkt ciężkości jednak — to pytanie, co **odpowiedzą Włochy?** Przedstawiciele ich pp. Scialoja i Grandi są pono z sobą niezgodni. Wobec tego rzecz **oprze się** o **Mussoliniego,** który ma swą decyzję rzucić na szalę.

W Genewie mówią, iż decyzja ta może wypaść w myśl stanowiska Grandi'ego, który jest za projektem Berlina, aby sprawę rozszerzenia Rady L. N. odroczyć do września z tą jednak poprawką, iż **odroczenie to dotyczyć musi również kandydatury Niemiec.**

Naturalnie to małe: ale wywołuje oburzenie w Berlinie, lecz będzie to wściekłość bezsilna, jeżeli Mussolini dotrzyma danego Polsce słowa.

*

Stanowisko Polski jest, jak dotąd wciąż jeszcze... zbyt porawne. Pan Skrzyński zachowuje się jak na posadzce salonów królewskich, a to nie popłaca tam, gdzie odbywają się **zaciekłe targi, gdzie** od najmędrszych **wywodów skuteczniejsze bywa uderzenie pięścią w stół.**

*

Wogóle zapanował w Genewie zamęt. Rada L. N. ujawniła swą fatalną bezradność, chwiejąc się wobec kolejnych gróźb, to w jedną, to w drugą stronę i nosząc się podobno z zamiarem zrzucenia z swych bark zbyt wielkiego ciężaru na plecy plenarnego zebrania Ligi. Tam mogą zwyciężyć Niemcy, co byłoby **samobójstwem** dla L. N., która przez Locarno i dalsze ustępstwa wobec Berlina dokonałaby na sobie **harakiri na raty.**

Że w takiem ujęciu **rzeczy** tkwi jej **rdzeń, dowodzi** bardzo słusznie Jacques Bainville w paryskiej „Action Francaise“, pisząc, iż aby zdobyć przyjaźń Niemców, dogodzić Berlinowi, trzebaby **nietylko odmówić Polsce miejsca w Radzie L. N., ale wogóle zaproponować jej samobójstwo, wykreślenie się z mapy Europy.**

Tak jest. Do takich konsekwencji **prowadzą** dotychczasowe układania się z Niemcami. Tu **jednak** to jeszcze do przestrogi p. Bainville dodać trzeba, **iż** wymazaniem Polski z mapy zaspokoiłyby się **Niemcy tylko** na razie. Potem, podczas jedzenia wzrasta **apetyt,** przyszłaby im chęć na **Alzację-Lotaryngję, Belgję itd.**

Czy w Genewie to **niebezpieczeństwo samobójstwa** na raty **zrozumieją** dyplomaci Zachodu, czy **zdobędą się na spojrzenie prawdzie w oczy** i na konsekwentne decyzje?

S. M.

Kryzys w Genewie.

Burzliwe posiedzenie Ligi Narodów. — Propozycje kompromisowe Brianda. — Niestałe dla Polski? — Nieugięte stanowisko Niemiec.

Genewa, 12. 3. — Wczorajsze posiedzenie członków Rady Ligi miało charakter nieomal burzliwy. Zwłaszcza wyzywająco zachowywał się delegat Szwecji, Unden, który uderzając dłonią w stół, zgłaszał ciągle veto przeciwko zmianom w Radzie Ligi. Delegat brazylijski, Mello Franco, groził wystąpieniem z Ligi Narodów i sprzeciwem przeciwko przyjęciu Niemiec w Radzie, gdyby Brazylja nie miała dostać miejsca stałego.

AKCJA POJEDNAWCZA BRIANDA.

Genewa, 12. 3. (A. W.) „Havas“ podaje dzisiejszą kompromisową propozycję Brianda wysuniętą na południowem zebraniu przedstawicieli państw, które podpisały traktat locarneński. Formuła ta brzmi jak następuje:

1. **Niemcy przystąpią natychmiast do Ligi Narodów i wejdą do jej Rady;**
2. **Projekt utworzenia nowych niestałych miejsc w Radzie będzie przekazanym specjalnej komisji, która na wrześniowem ogólnem zgromadzeniu przygotowuje sprawozdanie ze swych prac.**
3. **Polsce przyznaje się odrazu prowizoryczne niestałe miejsce w Radzie.**

Jako, szczególnie ważną okoliczność podkreśla Havas, **że delegaci niemieccy dziś poraz pierwszy nie protestowali wyraźnie przeciw przyjęciu Polski prowizorycznie na niestałego członka Rady.** W każdym razie ostateczną swą zgodę na tę propozycję, uzależnili od wzajemnych narad i telefonicznego porozumienia się z Berlinem. Natomiast **odrzucili kompromisowy projekt Benesza, by Polsce przyznać już teraz niestałe miejsce na lat 6.**

Genewa, 12. 3. (A. W.) W związku z dzisiejszą akcją pojednawczą Brianda udał się premjer belgijski Vandervelde oraz delegat francuski Boncour do delegata szweckiego Undena, który jak wiadomo jest również członkiem rządu socjalistycznego. Przedstawiciele socjalistyczni wysłali wspólny telegram do rządu szweckiego, by pozwolił Undenowi zgodzić się na wniosek kompromisowy.

NIEMCY ODRZUCAJĄ KOMPROMIS.

Genewa, 12. 3. (A. W.) Briand konferował dziś z Lutherem i Stressemannem, przedstawiając im propozycję przyznania Polsce na bieżącej sesji niestałego miejsca w Radzie Ligi, na co jednak delegaci niemieccy się nie zgodzili. Również odrzucili propozycje, by przed wybraniem ich na stałego członka Rady, złożyli przyrzeczenie, że w Radzie będą głosować za powiększeniem liczby miejsc niestałych z 6-ciu na 7. Nie chcą się oni zgóry do niczego zobowiązywać, odrzucają zdecydowanie wszelkie propozycje kompromisowe. Dziś o godz. 7 wiecz. Luther zawiadomił Chamberlaina, że **delegacja niemiecka odrzuca nadal wszelkie kompromisowe projekty, które zostały w ciągu dnia wysunięte.**

Hiszpanja i Polska zagrażają Szwecji bójkotem handlowym.

Londyn, A. W. Korespondent „Daily Telegraph“ donosi z Genewy, że **Polska zagroziła Szwecji zerwaniem umów z firmami szweckiemi o dzierżawę telefonów w razie gdyby Szwecja nie zmieniła swej taktyki. Hiszpanja posunęła się jeszcze dalej i zagroziła ogólnym handlowym bojkotem Szwecji.**

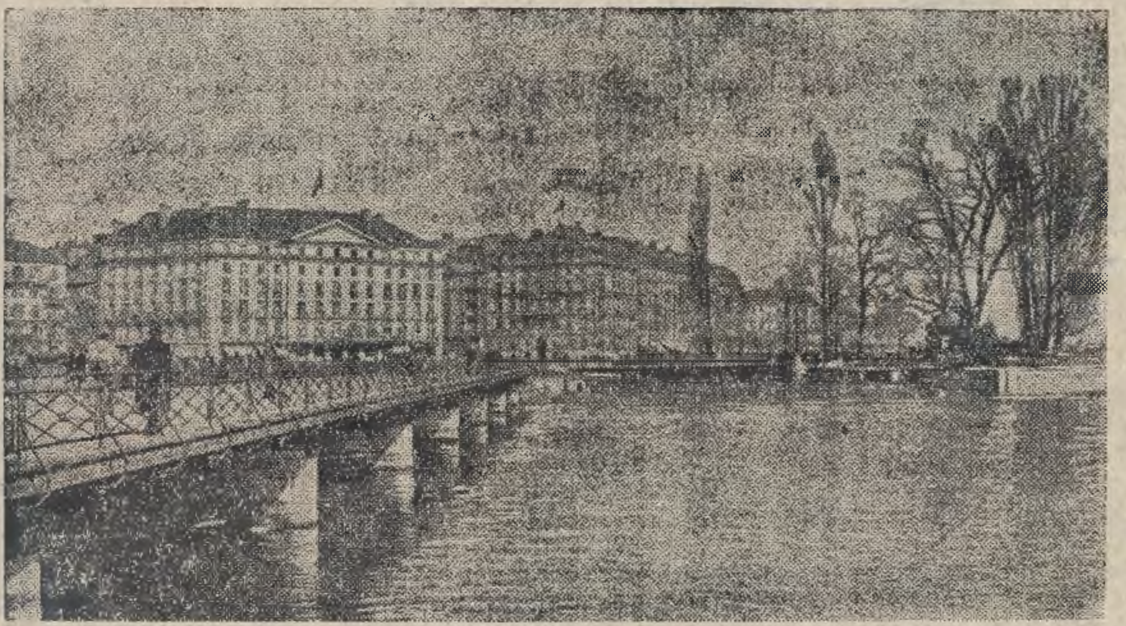
Korespondent przypuszcza, że dojdzie do kompromisu, bowiem stanowisko Hiszpanji i Brazylji jest tylko akcją inspirowaną. W każdym razie sesja Ligi przeciągnie się conajmniej do połowy przyszłego tygodnia.

Polska młodzież akademicka w obronie praw Polski.

Warszawa, 12. 3. (A. W.) Dziś odbył się w sali Filharmonji wielki wiec protestacyjny młodzieży akademickiej, zwołany z inicjatywy bratnich pomocy wyższych uczelni warszawskich. Na wiecu, który zgromadził tysiączne rzesze młodzieży, przemawiali pp. Jan Rembieliński i Witold Wyszyński, przedstawiając konieczność przyznania Polsce stałego miejsca w Radzie Ligi Narodów.

Po uchwaleniu odpowiedniej treści rezolucji i odśpiewaniu „Roty" młodzież przeszła w pochodzie, ze sztandarami na czele, głównemi ulicami miasta, manifestując przed gmachami poselstw francuskiego, angielskiego, włoskiego i czechosłowackiego.

Pochód rozwiązał się przed Radą Ministrów. Komitet wiecu wysłał na ręce premjera Skrzyńskiego do Genewy odpowiednią depeszę.

Najładniejszy widok z Genewy. Hotel „Les Bergues" położony na placu Wolności. Zamieszkują go delegacje polska, francuska, włoska, hiszpańska, szwecka, węgierska i portugalska.

Wzmocnienie stanowiska Polski?

Warszawa, 12. 3. Ministerstwo Spraw Zagranicznych otrzymało wiadomość z Genewy, że sprawa wejścia Niemiec do Ligi zostanie definitywnie załatwiona w sobotę. W ciągu więc dwóch dni od czwartku do soboty będą toczyły się w Genewie decydujące konferencje, od których wyniku zależeć będzie, czy Polska, jak również i Brazylja i Hiszpanja otrzymają stałe miejsca w Radzie Ligi Narodów.

Rząd polski otrzymał również potwierdzenie wiadomości, że **Brazylja zapowiedziała, iż będzie głosowała przeciw wejściu Niemiec do Ligi o ileby nie zgodziły się na rozszerzenie Rady.** Analogiczne stanowisko zajęła i delegacja hiszpańska. Sfery polityczne Warszawy uważają to za polityczny zwrot, w sprawie przyznania Polsce stałego miejsca w Radzie.

Społeczeństwo polskie nadal stoi wytrwale przy postulatach swej delegacji w Genewie. **Premjer Skrzyński głosi stanowczo, że na żaden kompromis Polska nie pójdzie, albo otrzymamy stałe miejsce w Radzie Ligi, albo będziemy musieli poddać gruntownej rewizji swój dotychczasowy stosunek do Ligi Narodów.**

Sprawa uregulowania polsko-niem. ruchu granicznego.

Poznań, 12. 3. (AW.) Przybył dziś do Poznania samochodem z Piły p. Happ, wiceprezes tamtejszej rejencji w towarzystwie rejencyjnego naczelnika wydziału bezpieczeństwa br. Gablenza. W myśl polsko-niemieckiej konwencji o małym ruchu granicznym można pewne sprawy graniczne załatwić drogą bezpośredniego porozumienia między prezesem rejencji w Pile a wojewodą poznańskim lub pomorskim. Przyjazd wymienionych urzędników niemieckich miał właśnie na celu odbycie takiej konferencji z wojewodą poznańskim.

Wielkie manewry wojsk sowieckich na granicy bessarabskiej.

Bukareszt, (A.W.) Wojskowe koła rumuńskie zainteresowane są bardzo zapowiedzianemi na dz. 4 kwietnia wielkiemi manewrami wojsk sowieckich na granicy bessarabskiej. W manewrach tych weźmie udział korpus konnicy pod dowództwem Budiennego oraz korpus piechoty pod dowództwem Tuchaczewskiego, załogi wojskowe Odessy, Charkowa i Jekaterynosławia, dalej armja republiki mołdawskiej oraz 250 samolotów.

Ostrzeliwanie japońskich kontrtorpedowców przez wojsko chińskie.

London, 12. 3. (A. W.) Z Chin donoszą, że dwa japońskie kontrtorpedowce, które usiłowały jechać w górę rzeki Pei-Ho w kierunku Tiens-Tsinu, zostały przyjęte ogniem armatnim z fortów twierdzy Taku. Statki te musiały zawrócić uwożąc ze sobą 4 rannych. Ponieważ forty Taku obsadzone są przez chińskie wojska rządowe, dlatego liczą się z tem, że rząd japoński wystąpi ostro w Pekinie.

Bójka w parlamencie japońskim.

Policja przywróciła porządek.

Londyn. (A. W.). Z Tokjo donoszą, że na dzisiejszem posiedzeniu parlamentu przyszło do burzliwych scen między zwolennikami rządu a opozycją, przyczem wywiązała się bójka, w czasie której obie strony zarzucały sobie różne skandaliczne afery. Bójka przybrała takie rozmiary, że dla rozdzielenia obu walczących stron musiano wezwać policję. Prawdopodobnie parlament zostanie odroczony.

ZJAZD POLAKÓW ZAGRANICZNYCH.

Polskie towarzystwo emigracyjne ukończyło już prace wstępne, związane ze zwołaniem do Warszawy pierwszego zjazdu Polaków zagranicznych. Zjazd projektowany jest na jesieni a jego ordynacja wyborcza przewiduje kilkunastu delegatów z większych i mniejszych ośrodków naszej, szeroko po świecie rozsianej emigracji. W tej chwili ustalono już program i regulamin zjazdu, oraz tekst odezwy, jaką specjalny komitet, organizujący zjazd wystosuje do wszystkich skupień Polonji zagranicznej.

Dziś w towarzystwie emigracyjnem odbędzie się posiedzenie komitetu organizacyjnego celem dalszego omówienia prac organizacyjno - zjazdowych.

MUSSOLINI UDAJE SIĘ DO TRYPOLISU.

Rzym. (A. W.) Mussolini wyjeżdża 8go kwietnia do Trypolisu. Przed tym terminem złożyć ma oficjalną wizytę w Rzymie królewska para jugosłowiańska, która później uda się do Paryża i Londynu.

O ZMIANĘ KONSTYTUCJI GRECKIEJ.

Rząd grecki ma zamiar przeprowadzić przygotowania do zmiany konstytucji greckiej. Główna zmiana polegać ma na tem, by **prezydentowi republiki dać większą inicjatywę. Zapytany o to Pangalos potwierdził ten zamiar.**

Rewelacje redaktora Filipescu.

(Korespondencja własna).

Bukareszt, w marcu 1926 r.

Wielki hałas polityczny dokoła rezygnacji następcy tronu rumuńskiego księcia Karola dotychczas nie ucichł. Wiele rzeczy, o których mówiono **przed paru mesiącami szeptem**, stanowi teraz tajemnicę poliszynela, o której mówi się głośno i wszędzie.

Mówią więc zupełnie wyraźnie, że głównym winowajcą rezygnacji księcia Karola jest książę Stirbey. Dlaczego nadano mu tytuł księcia, jeżeli jeszcze w r. 1866 konstytucja zniosła wszystkie tytuły? Dlaczego ten nowokreowany arystokrata stał się dyktatorem w pałacu i gra rolę decydującą w kamarylli dworskiej? Człowiek ten w ciągu 20 lat zrobił niesłychaną karjerę i zgromadził niezwykłe bogactwa.

Był on młodym pułkownikiem i „palącym brunetem", kiedy los uczynił go faworytem dworu i krewniakiem potężnego Jana Bratianu. Wówczas też otrzymał tytuł książęcy.

Aż do ostatnich czasów zostawał on jednak na stronie i na widownię życia politycznego Rumunji nie wysuwał się. Dopiero w ostatnich czterech latach po wojnie zaczął wysuwać się na front. Na początku grudnia 1925 r. w pałacu doszło do niebywałego **skandalu. Następcy tronu zrobiono uwagę z powodu jego lekkomyślnych miłostek.** Książę Karol odpowiedział, że nie pierwszemu wśród Hohenzollernów to się wydarza i następnie rozpoczął śledzenie ks. Stirbey, uwieńczone ucieczką tego ostatniego z komnat pałacowych w negliżu... Później doszło do bezpośredniej rozmowy pomiędzy ks. Stirbey a ks. Karolem, przyczem ks **Stirbey odniósł lekkie obrażenia**, a książę Karol zażądał usunięcia go z pałacu.

Rozpoczęła się walka na dworze, zakończona klęską królewicza...

Aby o tem wszystkiem nie pisać, **wprowadzono dla prasy bukaresztenskiej cenzurę,** a prasę zagraniczną perlustrowano na poczcie. Następnie cenzurę skasowano, ale od redaktorów wzięto słowo, że nie będą nic drukować o królewiczu i o ks. Stirbey. Redaktorowie dali to zobowiązanie, i lojalnie je wypełniali. Jednakże nie obowiązywało ono **nowego pisma**, które powstało już po owej honorowej naradzie z redaktorami. A taką nową gazetę zaczął wydawać znany poseł Grzegorz Filipescu. Zapowiedział on swoje wydawnictwo w sposób, który zelektryzował masy. Pewnego dnia ukazały się na słupach **ogromne afisze z portretem pana w cylindrze** i z napisem u góry „Epoca" (**tytuł nowego pisma**) i dwoma słowami na dole „I...la", **co znaczy po** rmuńsku „To... on!" Bukareszt zrozumiał, **że z „Epoki"** dowie się wszystkiego o ks. Stirbey.

Zaciekawienie było ogromne, a odwaga **cywilna** redaktora też duża. „Epoca" ukazał się. Od **pierwszego** numeru począwszy, prowadzi bezlitosną **kampanję** przeciw ks. Stirbey i jego roli na dworze **królewskim.** Należy dodać, że poseł Filipescu jest lojalny **względem** domu panującego i nie korzysta z materjałów **kroniki** skandalicznej. Jedynie, w każdym numerze **przytacza dokumenty o nadużyciach** popełnianych przez ks. Barbu Stirbey z pomocą uprzywilejowanego stanowiska przy dworze.

Wtrącał się on do zamówień rządowych i koncesji, decydował o nich za pośrednictwem swych wpływowych krewnych lub ministrów. Przed paru laty rząd rumuński postanowił zbudować i urządzić w kraju fabrykę amunicji z pomocą maszyn, zabranych z Węgier i kapitału obcego. Oferty wpłynęły od Skoda i Schneider-Creuzot. Sztab generalny je zaaprobował. Ale wtrącił się wówczas do sprawy ks. Stirbey, decyzję odwołano i przekazano koncesję firmie Wickers, z którą był w kontakcie Stirbey. Wbrew opinji publicznej i zdaniu sztabu generalnego, firma Wickers miała uruchomić te fabryki. Według umowy firma miała urządzić maszyny najnowszego typu. Wysłano specjalną komisję do Anglji dla przyjęcia maszyn i tam stwierdzono, że Wickers przygotował dla Rumunji najstarsze obrabiarki.

Komisja wróciła do Bukaresztu i przedstawiła **memorjał zabójczy dla Stirbeya.** Ten jednakże zwyciężył. Od tego czasu minęły dwa lata, a fabryka dotychczas nie jest uruchomiona ze szkodą dla obrony państwa. W swoich operacjach, jak pisze p. Filipescu, ks. Stirbey, korzystał z pomocy zięcia Anglika Bocshella, którzy otrzymał od Wickersa pakiet akcji... Ci dwaj **terroryzują literalnie całe ministerstwo spraw wojskowych w Bukareszcie,** zapewniając Wickersowi monopol na dostawy wojskowe.

Przed dwoma laty ministerstwo chciało dać zamówienie na **60 miljonów pocisków.** Nadeszło parę ofert po 6 lejów za sztukę. Oferta Bocshella brzmiała — 8 lejów. **Ks. Stirbey wymógł, że przyjęto tę najwyższą ofertę; Rumunja przepłaciła za pociski 120 miljonów lej.** Przy innem zamówieniu (remont dwóch torpedowców (**ks. Stirbey zarobił 30 miljonów na dostawie środków wybuchowych — 5 miljonów, na dostawie trotylu — 2 i pół miljona.**

Pracował ks. Stirbey i w innych dziedzinach. Księżna Sturdza sprzedała mu swój majątek w ilości 6 000 ha z warunkiem, że będzie jej wypłacał 45 000 lejów renty rocznej w złocie. Pomimo zupełnej jasności kontraktu ks. Stirbey wypłacał 45 000 lejów papierowych i wygrał sprawę w sądzie. Kiedy przyszła reforma agrarna, ks. Stirbey zdołał się od niej uchronić, zamiast 300 ha, zostawiono mu 800 ha i dodano 3 000 ha arendy po 54 leje za ha. W jednym z majątków wywołało to **zamieszki włościańskie,** które poskromiono surowo...

Oto treść rewelacji „Epoki", które trwają nadal. To co przytoczyliśmy, wystarcza, aby zrozumieć, że nastrój polityczny w Bukareszcie jest pełen emocji.

Wieczorek dyskusyjny

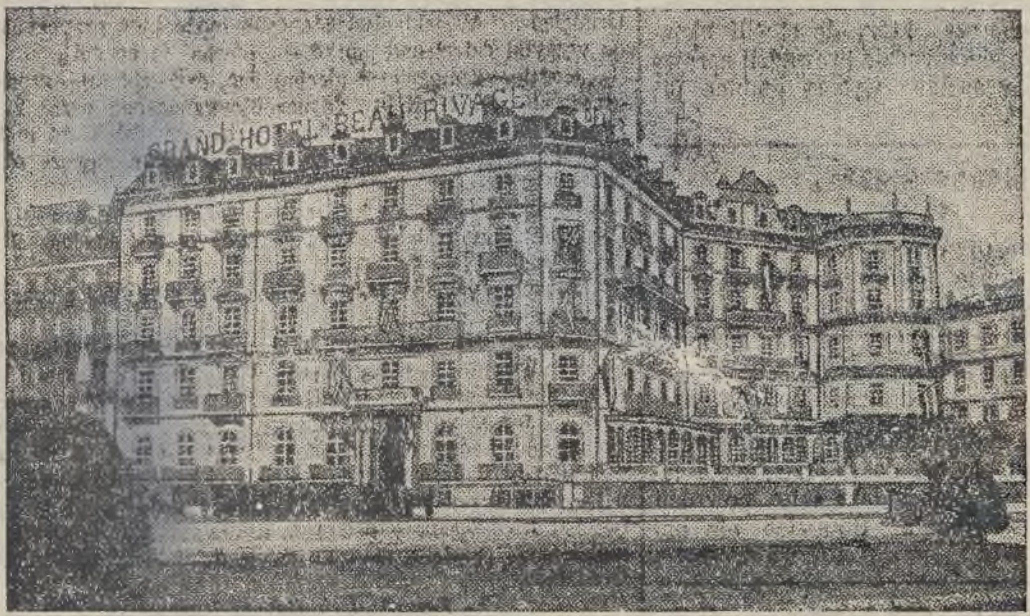
Polskiego Stronnictwa Chrześcijańskiej Demokracji

odbędzie się we **wtorek, dnia 16 marca 1926 r.** o godzinie **7**-mej wieczorem w lokalu p. Borlika (Dwór Artusa) przy ulicy Mickiewicza 81 na przeciw księgarni p. Kriedtego.

Referat na temat: **„Na wielkiej drodze narodów“** wygłosi naczelny redaktor „Głosu Pomorskiego“ p. Machalewski.

O liczny udział członków uprasza

ZARZĄD
Koła Polskiego Stronnictwa Chrześć. Demokracji.

Hotel „Beau Rivage“ w Genewie, który zamieszkują delegacje angielska, jugosłowiańska, czeska i niemiecka.

Udział Niemców w napadach litewskich na terytorja polskie.

Wilno. (A. W.) Bawiący w Kiernowie naczelnik powiatu Wiłkomirskiego Szabanowicz po nieudałych próbach wyprowadzenie w pole władz naszych udał się do **Kowna** po nowe instrukcje. Wywiad nasz ustalił, że **ostatnio przybyła na teren odcinka podgajskiego z zachowaniem wszelkich ostrożności dla utrzymania tajemnicy specjalna komisja, składająca się z przedstawicieli władz wojskowych litewskich oraz oficerów niemieckich, która zbada gotowość bojową stojących na odcinku podgajskim oddziałów litewskich.**

Ciągłe manewry i ćwiczenia, które dają się zauważyć po tamtej stronie granicy, każą przypuszczać, iż w najbliższych dniach nastąpi zasadnicze uderzenie w celu wyparcia oddziałów polskich z linji demarkacyjnej. W miejcowości Pacielnia **rozkwaterował się wczoraj większy oddział szaulisów, liczący około 135 ludzi.** Nadchodzi coraz więcej wiadomości, iż szaulisi rabują ludność miejscową.

Hakatystyczne przemówienie prezesa gdanskiej Izby Przemysłowej Handlowej.

Gdańsk, AW. Na posiedzeniu Gdańskiego Zw. Rolniczego, prezes Gdańskiej Izby Przemysłowo-Handlowej, a zarazem poseł na sejm Klawitter, oświadczył się w przemówieniu o ogólnej sytuacji gospodarczej i politycznej za przywróceniem w Niemczech monarchji, ponieważ republikańska forma rządów nie odpowiada duchowi narodu niemieckiego. W dalszym ciągu swego przemówienia, Klawitter krytykował ostro politykę obecnego senatu, zarzucając mu nieudolność i bezsiłę.

Przegląd religijny i społeczny.

Odezwa Episkopatu polskiego w sprawie ustawodawstwa małżeńskiego. — Francuski bezrząd owocem francuskiej bezbożności. — Bulla Ojca św. o „kolorowych“ biskupach i księżach. — „Einheitskatechismus“ w Niemczech.

Dnia 5 marca rb. wydał **Episkopat polski** Odezwę **do rządu i narodu,** krótką, jasną i stanowczą w sprawie grożącej nam ustawy o ślubach cywilnych i rozwodach: Kościół **katolicki, a więc nie tylko nauczający, ale i słuchający, nie zgodzi się nigdy na śluby cywilne i rozwody!** Obowiązkiem wszystkich katolików jest nie dopuścić do takiej ustawy, któraby naruszała świętość i trwałość związku małżeńskiego! Taka jest, w dwu zdaniach, treść odezwy.

Głos naszych Arcypasterzy, **to głos na alarm.** Niebezpieczeństwo wielkie grozi rodzinie katolickiej w Polsce, a przez to **całemu życiu narodowemu. Większość** członków Komisji Kodyfikacyjnej **jest za ustawą o fakultatywnych ślubach cywilnych i rozwodach.** Ofenzywę propagandowa rozpoczęli „stowarzyszeni wolnomyśliciele (!) polscy“ z filożydem prof. Baudoin de Courtenay na czele. Za nimi pójdą protestanci i socjaliści. Sprawy tej **nie można więc absolutnie lekceważyć!**

Rozpocząć musimy **masową propagandę oświatową,** wykazującą namacalnie, że **argumenty zwolenników rozwodu i ślubu cywilnego są fałszywe,** oraz, że zamach na monogamiczne małżeństwo **jest zamachem na kulturę** na życie społeczne i na przyszłość narodu. Dowodów **mamy aż nadto w obronie naszej tezy.** trzeba tylko zapoznać się z niemi, oraz **uświadomić katolicką opinję publiczną,** która w sprawie małżeństwa ma czasem **bardzo niekatolickie pojęcia.**

Specjalnie zaś w **Wielkopolsce** musimy jeszcze walczyć z **przyzwyczajeniem do ślubów cywilnych,** z któremi już ludność pod [illegible] się zżyła, że nawet czasem nie czuje, jak bardzo instytucja ślubów cywilnych demoralizuje życie społeczne.

Daje się niestety odczuwać u nas **brak odpowiedniej literatury w języku polskim.** Nic dziwnego, bo naród polski nie przechodził jeszcze walki o świętość małżeństwa. Znakomitą usługę wszakże może oddać omawiana już przez nas na tem miejscu książka ks. Podoleńskiego „Rozwód, a zdrowie narodu“. Sądzimy. zaś, że potrzeba jak w innych krajach tak i u nas, stworzyć jeszcze inne opracowania pomocnicze dla użytku akcji katolickiej.

* * *

Ciężko jest pisać o przyjacielu **słowa prawdy,** ale „amicus Plato, magis amica veritas“. — **Francja znajduje się nad brzegiem przepaści.** Prezydent Doumergue przestrzegał w ub. niedzielę — 8 marca, w Lyonie, przed rewolucją. **Dezorganizacja ustrojowa i społeczna** idzie naprzód z **jakąś niepowstrzymaną siłą.** Już lata przedwojenne, zwłaszcza rok 1912, wykazywały we Francji symptomy rozkładu. Jednakże wojna zjednoczyła znów cały naród i **wykrzesała z jego duszy bohaterskie Verdun.** Ale po wojnie „l' union sacrée“ się rozpadła.. **Odżyły na nowo wszystkie spory:** demokratów z monarchistami, sejmu ze senatem, pracy z kapitalem. **Ponad wszystko jednak wybiła się nienawiść do Kościoła katolickiego.** Oto kilka jej przykładów z ostatnich miesięcy:

W gminie Labastide wyłamuje wójt — mer — drzwi do zamkniętego kościoła i każe słudze gminnemu dzwonić we dzwony wedle gminnego przepisu. Ksiądz nie może znaleść w tej wsi mieszkania. Kościół wiec całkiem opuszczony. Dochodzi do tego, że kilka tygodni temu ks. Biskup Marty z Montauban **rzuca na parafję interdykt i kościół** każe zamknąć zupełnie.

Gmina St. Nazairé ma już od kilkunastu lat w radzie gminnej samych socjalistów, ostatnio także i bolszewików. W gminie tej znajduje się szpital. a w nim krzyż, który poprzednie rady gminne zostawiły w spokoju. Obecna rada jednak czuje się „w obowiązku“ kazać krzyż ten usunąć ze szpitala. Zapadła kilkanaście dni temu uchwała, nakazująca zdjąć Ukrzyżowanego ze sali, albowiem „wolność sumienia chorych **obecnych na sali,** — mówi uchwała w uzasadnieniu — **nie można pogodzić ze znakami i obrazami, właściwemi tylko pewnej. poszczególnej religji“.**

Nieco dawniej. 22 listopada 1925 r., uchwala rada gminna we Nilleneûve **pousuwać ze wsi wszystkie figury święte, znajdujace się na miejscach publicznych.** Katolicy w liczbie 672 protestują, wnosząc pismo do prefekta. Prefekt jednak uchwałę gminy zatwierdza, jako zgodną z prawem — ustawa gminna z r. 1884. 5 kwietnia. W tej samej gminie poderżnięto piłą i zniszczono w nocy z 24 na 25 grudnia. krzyż cmentarny, ostatni. jaki jeszcze pozostał poza obrębem prywatnych mieszkań.

Czy ta nienawiść do Kościoła idzie tylko z dołu?

Nie, idzie ona i z góry. Dnia 12 stycznia br. otwiera posiedzenie Izby Deputowanych mową najstarszy z posłów, niejaki p. Pinard, starzec 82 letni. Nienawiść do Kościoła katolickiego ponosi jednak i jego, dawnego zresztą socjalistę. Zwracając się bowiem przeciw wydanej w r. 1925 odezwie Episkopatu francuskiego w obronie praw Kościoła, mówi dosłownie: „Prałaci ci zapominają, **że mają szczęście żyć w kraju, który ogłosił wolność sumienia (!), wolność myśli (!).** Zapominają, że u nas **wszystkie religje cieszą się tą samą wolnością i tem samem uszanowaniem** (masońskie frazesy!) Niechże więc ci wojowniczy prałaci nie wszczynają u nas wojny domowej!

Zamach na wolność **szkoły,** na prawa katolików w Alzacji. dalszy zabór własności kościelnej, — np. w dzienniku urzędowym z dnia 20 września 1926 r. pięć budynków zawłaszczono — nagonka na urzędników, katolików itd., dopełnia obrazu prześladowania Kościoła katol. we Francji.

W kraju brak poszan. władzy, dobra publicznego, zatraca się poczucie ojczyzny, dezorganizacja postępuje naprzód. Śluby cywilne i rozwody rozbiły rodzinę, tak, że wszystko każe przypuszczać, iż Francja idzie ku przepaści. — **Czy zdoła ją jeszcze wyratować budząca się reakcja katolicka?** Najbliższa przyszłość pokaże.

* * *

MINISTER UNDEN
przewodniczący delegacji szwedzkiej w Genewie, który nie chce rozszerzenia Rady Ligi Narodów.

„Precz z ludźmi kolorowymi“, rozlega się czasem w kawiarniach amerykańskich, francusk. itp. Przekonanie o niższości innych ras wobec rasy białej utarło się nawet w niektórych sferach kościelnych. Trudności stawiali nieraz „biali biskupi“, zwłaszcza pochodzący z zakonów w święceniu czarnych czy żółtych kapłanów, a zwłaszcza biskupów. Nie pomogły głosy, że jeśli Chińczyk czy Japończyk potrafi być dobrym ministrem spraw zagranicznych, więc potrafi też być i dobrym biskupem.

Aż zabrał głos Ojciec św. Pius XI. W Encyklice o misjach, **wydanej 5 marca 1926 r.,** wskazuje Ojciec św., **że nawracanie pogan może być najskuteczniejsze** tylko przez kler tubylczy, i dlatego dla **rzekomej niższości rasy nikogo nie wolno od święceń usuwać,** kto ma **do kapłaństwa powołanie.** Ojciec św. nawołuje dalej do zakładania klasztorów męskich i żeńskich w krajach misyjnych.

* * *

Wiele hałasu zrobiła u nas przed kilku laty wydana broszura St. Witkiewicza, p. t. „Chrześcijaństwo i katechizm“. Autor tej broszury nazwał katechizm „narzędziem do zabijania ducha ludzkiego“, bo jest — jak twierdzi — dla dziecka za trudny, niezrozumiały itd. Panu W. nie chodziło wprawdzie o sposób. czyli o metodę uczenia katechizmu, ale o samą istotę prawd wiary katolickiej, które w swej broszurze zaatakował, ale to inna sprawa. Przyznać należy, że sposób wykładania **przystępnie a wiernie** prawd wiary katolickiej małym. a czasem i dużym dzieciom nie jest łatwy. Specjalna gałąź teologji, t. zw. **katechetyka,** zajmuje się już od dawna tym problemem, jak dostosować dzisiejsze środki techniczne i wyniki psychologji eksperymentalnej do nauki katechizmu. Wiele już na tem polu zrobiono.

Jeden krok naprzód postąpili świeżo w tej sprawie katolicy, względnie Episkopat niemiecki. wydając z początkiem r. 1926 t. zw. **„Einheitskatechismus“** (Bistum Paderborn, Bonifaziusdruckerei 1926 — cena 1.20 mk.). Nie będziemy tutaj szczegółowo omawiać tego katechizmu, zwracamy tylko uwagę zainteresowanych na to, że jest to „ostatnia nowość“ katechetyczna w języku niemieckim. Katechizm jest wypracowany wedle **najnowszych metod, przez moralistów, dogmatyków, liturgistów i pedagogów** i że wobec tego **warto się z tą książeczką zapoznać.** Specjalnie VI. przykazanie opracowane jest wedle znakomitej książki Jezuity Mönnicksa „Zur Katechese über das 6—9 Gebot“ — Kempten 1924.

Ks. Dr. Fr. Mirek.

Wojewoda Wachowiak przybywa niespodzianie do Działdowa

Nieporządki w ochronce dla dzieci sybirskich. — Ludność witała p. wojewodę owacyjnie.

Toruń, (A. W.) Wojewoda pomorski p. Wachowiak odbył przed dwoma dniami niespodzianie wizytację pow. działdowskiego. Po objeździe szeregu miejscowości p. wojewoda przybył o godz. 4-tej popoł. do Działdowa, gdzie zwiedził miejskie zakłady oraz m. i. ochronkę dla dzieci sybirskich, gdzie niestety zauważył wiele braków, a dzieci w wielkim zaniedbaniu. Braki te spowodowane były nie złą wolą, lecz brakiem niedostatecznego nadzoru i większego zainteresowania. Obecność p. wojewody ludność miejscowa witała wszędzie nietylko serdecznie, ale wprost owacyjnie. Takie niespodziewane wizytacje mają bezwarunkowo daleko większe i lepsze skutki, i prędzej prowadzą do pożądanego celu, niż wizyty zapowiedziane uprzednio oficjalnie.

Gdynia stała się miastem.

Wkrótce odbędą się wybory do rady miejskiej.

Gdynia, 12 marca.

Nareszcie Gdynia stała się miastem, na podstawie rozporządzenia, ogłoszonego w dzienniku ustaw z dnia 4 marca bm. Jak słychać w niedługiej przyszłości będzie tu przysłany komisarz wyborczy, który do chwili ukonstytuowania się władz miejskich będzie prowadził sprawy Gdyni. Wobec tego zapowiedziane wybory gminne już się nie odbędą.

Toruń nawiedziła nawałnica śnieżna.

Przez noc napadał śnieg na 10 cm.

Toruń, 12 marca

Wczoraj popołudniu jak również przez całą noc dzisiejszą szalała nad Toruniem wichura, połączona ze śnieżycą, pokrywając miasto grubą warstwą śniegu. Przed południem jednak słońce bardzo szybko usunęło ślady nocnej hulanki wichru, śnieg znikł.

Ziemia przysypała robotników.

Dwóch umieszczono w szpitalu, jednego w domu.

Toruń, 12 marca. Podczas rozkopywania wału ziemnego w chwili, gdy u podnoża wału pracowało kilkanastu robotników, ze szczytu wału osunęła się nagle ziemia, grzebiąc trzech robotników. Warstwa ziemi była tak gruba, że dopiero po dłuższej pracy udało się wydostać nieszczęśliwych, dających słabe oznaki życia. Pogotowie ratunkowe odwiozło ich do szpitala, skąd jeden po udzieleniu pierwszej pomocy lekarskiej powrócił do domu, dwaj pozostali w szpitalu. Stan ich nie budzi obaw.

Głowa ludzka w popielniku lokomótywy.

Straszne odkrycie maszynisty kolejowego.

Oczyszczając popielnik w remizie na stacji Limoges maszynista znalazł w nim głowę ludzką.

Zawiadomiona o strasznem odkryciu policja, zarządziła śledztwo. Okazało się, że pod Limoges rzucił się pod pociąg inżynier Leon Arnold.

Koła parowozu obcięły mu głowę, którą pęd powietrza wrzucił do popielnika. Ciało samobójcy znaleziono w pobliżu plantu.

Zamordował babkę ażeby zdobyć pieniądze na ślub

Krwawa tragedja we Francji.

W jednej z wiosek pod Bordeaux, 20-letni parobek zamordował swoją babkę, poczem obrabował doszczętnie jej mieszkanie.

Morderca zeznał, że zbrodni dokonał w celu zdobycia pieniędzy na swój ślub.

Aresztowano też narzeczoną zbrodniarza i jej matkę, okazało się bowiem, że obie namówiły chłopaka do tej zbrodni.

Samobójstwo z powodu bólu zębów.

Lekarzy bała się jak ognia więc wybrała śmierć.

W Wiedniu odebrała sobie życie 19-letnia urzędniczka Joanna Schabelreiter.

Przyczyną tego rozpaczliwego kroku był ból zębów, który trapił bezustannie dziewczynę. Do dentysty obawiała się pójść, czuła bowiem niewypowiedziany lęk przed zabiegami lekarskiemi i nie można jej było skłonić żadną perswazją do szukania pomocy u lekarza.

Brody stały się pastwą strasznego pożaru.

Szkody wynoszą setki tysięcy złotych.

Lwów, (A. W.) Ubiegłej nocy nawiedził Brody groźny pożar, którego pastwą padło nieomal całe śródmieście. Pożar wybuchł w centrum miasta, w budynku hotelu „Salba", który spłonął doszczętnie.

Oprócz tego budynku pastwą płomieni padło kilkanaście sąsiednich domów. Wiele rodzin pozostało bez dachu nad głową. Szkody idą w setki tysięcy złotych. Miasteczko Brody posiada zaledwie 4 sikawki, które, rzecz jasna, nie mogły stawić czoła groźnemu żywiołowi.

AMUNDSEN SZYKUJE SIĘ DO LOTU.

Oslo. (PAT.) Przygotowania Amundsena do lotu biegunowego zbliżają się ku końcowi. Amundsen znajduje się obecnie w drodze z Nowego Jorku do Oslo gdzie wczoraj przybył już Ellsworth. Obaj wyjadą w przyszłym miesiącu do Kingsbay, gdzie znajduje się napowietrzny okręt „Norge". Okręt ekspedycyjny „Obbi, który brał już udział w ostatniej wyprawie Amundsena, odjedzie jeszcze w tym tygodniu z materjałem do Kingsbay.

Odezwa

do społeczeństwa miasta Grudziądza.

Kiedy za parę tygodni zabłyśnie złocistemi promieniami słońce wiosenne i ciepłem swojem ogarnie ziemię całą — kiedy zamarznięte brzegi Bałtyku ruszą falą szeroką i zaszumią nasze pieśni radości — niechaj w duszach ludzkich też zagra fala ożywczego natchnienia — niechaj po długiej ciężkiej zimie — pełnej trosk i walki o byt codzienny, zabrzmi: „sursum corda"!

Szczególnie młodzież szkolna — to ukochanie nasze i przyszłość narodu — o bladych twarzach i wyczerpanych siłach, niechaj nie traci nadziei, że ciepłe słońce i urocze brzegi polskiego Bałtyku otwierają szeroko ramiona, by przygarnąć — pokrzepić i wzmocnić wątłe zdrowie. Więc do pracy w tej świętej intencji — niechaj staną wszyscy mieszkańcy Grudziądza. W jakikolwiek sposób może ktoś przyczynić się do wysyłki dzieci nad morze — niechaj to uczyni!

Rodzice zamożniejsi niechaj już dziś zbierają grosz do grosza, by opłacić taksę za sezon wyznaczoną przez Zarząd Główny — niezamożni niechaj nie tracą nadziei, że małżeństwa bezdzietne — kawalerzy i czcigodne a zawsze ofiarne duchowieństwo przyjdzie im z pomocą.

Nauczycielstwo niechaj zachęca młodzież, by w zakładach i szkołach urządzała imprezy dochodowe pod hasłem „Dzieci dla dzieci".

Jednem słowem każdy w miarę sił i możności niechaj złoży grosz na ten cel.

Składka członka wynosi 1 zł. miesięcznie — wpisy przyjmuje codziennie od 1-ej do 3-ciej w południe p. Helena Kunertowa, ul. Lipowa nr. 1, III ptr. — Odzież i pościel dla biednej dziatwy też z wdzięcznością przyjmujemy. Nagrodą za ofiary niechaj będą różowe, uśmiechnięte twarze naszej młodzieży, gdy w jesieni siada do dalszej pracy na ławie szkolnej — gdy wzmocnione umysły zabierają się raźno do nauki! Niechaj więc wszyscy popierają usiłowania Zarządu, który w najbliższym czasie rozpocznie swoją działalność na terenie m. Grudziądza.

Za Zarząd: (—) Helena Kunertowa.

Król szwedzki jako zbieracz dzieł sztuki.

Król Gustaw jest namiętnym zbieraczem dzieł sztuki a gabinet jego przypomina małe muzeum.

MIECZYSŁAW ROŚCISZEWSKI

Tryumf serca.

Powieść popularna na tle życia fabrycznego. (34

— Odmawiam!

Po raz pierwszy prawdziwa twarz męża stanęła jej przed oczyma, szklącemi się jeszcze od łez. A więc ta jego posępność, to zamyślanie się, te chwile milczenia, ukrywały gorzką wolę, zirytowaną duszę, tłumioną gwałtowność?

Nie bała go się, pomimo troski, nie wątpiła o tym, którego kochała. Wróci on nie dziś, to jutro do większej dobroci, wierzyła w to, ksiądz proboszcz jej powtarzał: „bądź cierpliwa". Próba stanowczo zaczynała się. Zdradzić jednak któregokolwiek z tych skromnych przyjaciół wydało jej się nieszlachetnem. Byłoby niesprawiedliwością, gdyby płacił nędza za konfidencję, która się wyrwała w chwilach rozpaczy.

Piotr patrzył na nią, usiłując ją pokonać siłą swych spojrzeń.

— Ponieważ mi nie chcesz wyjawić tych nazwisk, karać będę na chybił trafił, przy lada okazji. Co większa, niedorzecznem jest z mej strony, że badam ciebie. Znam twojego protegowanego, boć to ten poczciwy Gawroński, do licha!

Janka podbiegła doń, położyła mu dłonie na ramieniu i błagała.

— Jego żona równocześnie ze mną została matką... On jest chory... Miej litość nad nim!

— A więc nie omyliłem się!

Napróżno chciała go poskromnić, nie słuchał jej.

— Czas dobrych słów minął — zakończył. — Tu brakowało właśnie pana. Trzeba szefa, zwierzchnika, który wie, czego pragnie. Adam i ja doskonale zgadzamy się ze sobą. Powierzam mu dyrekcję warsztatów, sobie rezerwuję część techniczną. Muszę mieć wyrękę. To człowiek, który mi jest potrzebny. No więc, rzecz załatwiona.

Przerwał sobie i odetchnął.

— Co zaś do twego przyjaciela Gawrońskiego, to nauczę go milczeć. Nie ma racji, ażeby inni nie mieli pójść za jego przykładem i ażeby nasz dom nie zamienił się na konfesjonał. No, no, tylko nie to! Chcę mieć ludzi posłusznych i będę ich miał. Ty nie powinnaś się wtrącać do tego, co się dzieje w tkalni. Ponieważ uparcie chcesz się nadal interesować, wbrew mej woli, moimi podwładnymi, będę ich stopniowo oddalał, tak jak zrobię z tym oto.

— Nie możesz przecież go wypędzić! — jękła Janka. — Skoro tego wymagasz, dobrze; nie będę uczęszczała nadal do tych biedaków, ale przyrzeknij mi, że będziesz dobrym. Ten nieszczęśliwy nie popełnił nic zdrożnego. Jest chory na rozedmę płuc. Tak mi dziękował za poratunek! To ja wymusiłam na nim to wyznanie... On wszak się nie skarżył... Pomyśl, że ma pięcioro dzieci. Ostatnie jest jeszcze w kołysce... Matka je karmi. Ty nie możesz tego uczynić, to byłoby potwornem! Gdyby mój ojciec to słyszał, a i twój ojciec...

Ani jej perswazje, ani łzy nie podziałały na Piotra. Odparł:

— Twój ojciec miał swoje pojęcia, a ja mam swoje. To wszystko.

Następnego poniedziałku Adam Piwnicki objął swoją posadę. Werkmistrz Dłubalski terroryzowany przez nowego dyrektora, bronił się, jak mógł, wobec jego napaści. Uspakajał robotników.

— Ja gorszym nie będę, wierzajcie, tylko nie potrzeba mnie pobudzać. Teraz nie gram już tu wielkiej roli. Starajcie się być spokojnymi.

Wolski protestował.

— Ty zawsze byłeś tchórzem. Idąc do pana Franciszka, drżałeś. Dziś, czego się boisz? My mamy siłę za sobą i niech to tylko potrwa, to zrobimy strajk, a pan Piotr Bąk przekona się, ile to kosztuje.

— Ma rację, ma rację! — potakiwali koledzy.

Przerażony Dłubalski zalecał im spokój.

— Milczcie, na Boga! Ach, gdyby pan Piwnicki was usłyszał!

Odpowiedziano mu wybuchem śmiechu.

Biedny Gawroński, wchodząc do fabryki po sześciotygodniowej chorobie, został wezwany do kancelarji przez Adama. W kilku oschłych wyrazach uregulował jego rachunek, zapewniając, że Gawroński nie może nadal pracować, bo nie ma już sił po temu. Pomimo protestacji, oddalono go.

— Dobrze idzie! — wybuchnął Wolski. — Adam Piwnicki to faryzeusz. Myśleliśmy, że to będzie nasz brat, a on występuje przeciwko nam. Porachujemy się z nim, czekajcie!

XI.

Z Dłubalskim załatwiono się również niebawem. Werkmistrz opuścił swoją posadę, jak stary sługa. Zresztą, i zwierzchnicy zachowali formy. Oświadczyli mu, że nie jest w wieku odpowiednim do sprawowania swego urzędu. Pan Dobranicki uwolnił Wojciecha Bąka z tego samego powodu, a gdy Piotr mu to przypomniał, sam uznał, że nie miał dostatecznego wykształcenia, ażeby stać się „dyrektorem". Wreszcie, zaoszczędził on sobie trochę grosza. Dzieci jego zaczynały potrochu pracować na siebie, tak, że miał z czego żyć.

Gawroński został wydalony i u nich zapewno wola nędza. Szczupłe mieszkanko na drugiem piętrze w domu zniszczonym u stóp skały, na której wznosiły się ruiny starożytnego zamczyska, podlegało wilgoci i mrozom, które się wdzierały przez źle zaopatrzone drzwi i okna. W komodzie ani grosika! Wszystko zostało wydane na lekarstwa ojca; sześciomiesięczne dziecko dogorywało.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Sprawy społeczno-gospodarcze.

Zadanie międzyn. konferencji ekonomicznej.

Cel i zadania Międzynarodowej Konferencji Ekonomicznej sformułowane zostały w znanej już uchwale Zgromadzenia Ogólnego Ligi Narodów z 1925 r., uchwale, stwierdzającej, że Liga Narodów zdecydowana jest dążyć do zapewnienia pokoju gospodarczego, ściśle związanego z ogólnym pokojem w świecie. Bliższych wytycznych dla Konferencji Ekonomicznej nie uchwalono, choć już zgóry przewidywano wykluczenie z obrad kwestji o charakterze politycznym, jak naprzykład sprawę długów międzysojuszniczych, sprawę odszkodowań lub innych niedających żadnych szans rozwiązania natychmiastowego, jak naprzykład sprawa emigracji i imigracji.

Dla ustalenia jakiemi sprawami w szczególności może i powinna zająć się Konferencja Ekonomiczna, powołany został Komitet przygotowawczy, którego zdaniem będzie przedewszystkiem opracowanie porządku obrad przyszłej Konferencji.

W skład Komitetu wchodzą wszyscy członkowie Rady Ligi Narodów, ex officio, przyczem mogą oni sami wyznaczać swych zastępców. Pozostali członkowie z wyjątkiem reprezentacji pewnych organizacji, są zaproszeni ad personam, oczywiście jednak w porozumieniu z właściwymi rządami. Na prezesa Komitetu przygotowawczego upatrzony jest zgóry p. Gustaw Ador, b. prezydent Rzplitej szwajcarskiej.

Przedmioty obrad przyszłej konferencji Ekonomicznej zarysowują się dotychczas w sposób bardzo ogólny i należą w zasadzie do dwóch kategorji.

Pierwsza kategorja to sprawy związane z sanacją niektórych gałęzi wielkiego przemysłu, szczególnie ciężko dotkniętych przez wszechświatowy kryzys ekonomiczny. Anglicy uważają ze swego punktu widzenia, że są to przemysły następujące: węgiel, budowa okrętów, metalurgja, nadto przemysł skórzany i garbarski. Wykluczają natomiast Anglicy przemysły dotknięte dość powszechnie kryzysem, takie jak przemysł budowlany, który znajduje się w zastoju wskutek warunków krajowych, a nie międzynarodowych.

Przedewszystkiem w opinji publicznej angielskiej dojrzewa przeświadczenie, że bez jakiegoś układu międzynarodowego, obecnego kryzysu w tych przemysłach, a przedewszystkiem w przemyśle węglowym, opanować się nie da. Mówi się o pewnem usystematyzowaniu cen sprzedaży, repartycji rynków zbytu itp.

Druga kategorja spraw to kwestje polityki celnej. Wykluczając zgóry jałową dyskusję na temat: wolny handel czy protekcjonizm? — nie ulega kwestji, że ustalenie dokładne stanu faktycznego musi doprowadzić Komitet przygotowawczy do konkluzji, iż obecny stan rzeczy jest całkowicie anormalny. Rezultat stałego podnoszenia stawek celnych jest żaden, jeżeli się wszyscy tego źródła chwytają. Normowanie stawek celnych odbywa się w poszczególnych krajach w sposób bezplanowy, chaotyczny i doprowadza do niesłychanych dziwolągów.

Poza wspomnianemi dwoma wielkiemi kategorjami zagadnień wysunięte być mogą podczas obrad liczne jeszcze inne sprawy, które również wymagać będą szczegółowego zbadania. Przedewszystkiem wielki problemat repartycji surowców, temat wielokrotnie poruszany przez Włochy. Następnie kwestja wyłącznego posiadania przez pewien kraj pewnego surowca, stanowiącego przedmiot ogólnej potrzeby.

Pierwsza sesja Komitetu przygotowawczego rozpocznie się zapewne 26-go kwietnia rb. w Genewie. Uchwalona zostanie pewna metoda pracy i powołane zostaną specjalne podkomitety. Następna sesja Komitetu przygotowawczego zbierze się na jesieni rb. dla zapoznania się z rezultatem prac podkomitetów. Wreszcie Komitet przygotowawczy przystąpić ma do ułożenia szczegółowego porządku obrad Międzynarodowej Konferencji Ekonomicznej.

Z Izby Przem.-Handl. Grudziądzko-Starogardzkiej.

— **W SPRAWIE PRZYWOZU TOWARÓW ZAKAZANYCH Z NIEMIEC.** Pommo wyjaśnień z naszej strony często się zdarza, że firmy nie orjentując się w obowiązujących rozporządzeniach zwracają się do Ministerstwa Przemysłu i Handlu, bądź za pośrednictwem tut. Izby, bądź też bezpośrednio o pozwolenia na przywóz do Polski towarów niemieckich.

Wobec tego tutejsza Izba Przemysłowo - Handlowa celem uniknięcia nieporozumień, a także zbędnych kosztów niniejszem podaje do wiadomości, że towary wyszczególnione w Dziennikach Ustaw Nr. 81/24 i 102/25 a mianowicie: cukierki, konfitury, serki owocowe, galaretki, proszki, pastylki z cukrem, owoce w likierach, araku i konjaku, czekolada i kakao z cukrem, marmolady i powidła owoców i jagód, soki owocowe, arak, rum, koniak, śliwowica i inne wódki, likiery i nalewki, wina winogronowe, owocowe i jagodowe, sery wykwintne, ostrygi, raki homary, krewetki, ślimaki itp. sztuczne przetwory słodzące, kosmetyki i pachnidła, wyroby perfumeryjne i kosmetyczne, zawierające alkohol, następnie ziemniaki, kapusta, owoce, pomarańcze i mandarynki, winogrona świeże, ananasy świeże, owoce i jagody suszone i suche, kapary, oliwki zielone i czarne, chleb świętojański, orzechy, pasztety i przyprawy, ryby i kawior, futra, obuwie skórzane lakierowane, zamszowe, skóry na obuwie, rośliny żyjące, kwiaty, liście i wyroby z nich, kamienie szlachetne, porcelana, lustra i szyby lustrzane, wody aromatyczne bez spirytusu, mydła toaletowe, wyroby ze złota i srebra, fortepiany, pianina, harfy i gramofony, samochody osobowe, cyklonetki, motocykle, karty do gry, tkaniny bawełniane, tkaniny meblowe, aksamit, plusz, tkaniny lniane, konopne i inne, obrusy, serwetki itd., chusteczki jedwabne i półjedwabne, kaszmiry prawdziwe, dywany wełniane, wyroby szmuklerskie, koronki i hafty, odzież, kapelusze, parasole, guziki i spinki, pióra, ozdobne i sztuczne kwiaty, wieczka szklane, wyroby galanteryjne — są bezwzględnie zakazane do przywozu i nie mogą podlegać jakimkolwiekbądź wyjątkom. Przywóz towarów z Niemiec wyszczególnionych w dziennikach Ustaw 61 i 69/25 może być w wyjątkowych wypadkach przyjęty pod uwagę, mianowicie, jeżeli chodzi o towary inwestycyjne (części maszyn, półfabrykaty do dalszej przeróbki), przywożone w niewielkich ilościach na potrzeby przemysłu, lecz nie na skład w celach handlowych. Przywóz zatem towarów w celach handlowych jest bezwzględnie zabroniony.

Przywóz towarów nie niemieckiego pochodzenia powinien być uskuteczniony bezpośrednio do Polski z danego kraju, a nie ze składów, znajdujących się na terytorium Niemiec lub w portach niemieckich. Zwracamy zatem uwagę, że transporty, idące z portów niemieckich, a zawierające wyżej podany towar, nie są wypuszczane do wolnego obrotu, chociażby towary te były pochodzenia nie niemieckiego.

— **KONTYNGENTY NA PRZYWÓZ TOWARÓW ZAKAZANYCH W II. KWARTALE BR.** Niniejszem podajemy do wiadomości, że została już ustalona wysokość kontyngentu na przywóz towarów zakazanych, wobec czego zainteresowani zechcą składać do tut. izby wnioski według podawanych już niejednokrotnie instrukcji najpóźniej do dnia 20-go marca br. Do wniosków należy dołączyć faktury, oferty bądź też zamówienia względnie korespondencje lub też inne dokumenty, stwierdzające istotność transakcji, a także poświadczony odpis świadectwa przemysłowego względnie oryginał, który po stwierdzeniu przez tut. Izbę zostanie zwrócony petentowi. Wnioski należy adresować do Centralnej Komisji Przywozowej na ręce tut. Izby Przem. - Handl.

Grudziądz, dnia 11 marca 1926 r.

Izba Przemysłowo - Handlowa
Grudziądzko - Starogardzka.

Dworzec w Gdyni otwartym bedzie dn. 1 czerwca r. b.

Gdynia, 12. 3. (A. W.) Nowy dworzec wykończany jest na gwałt. Obecnie roboty prowadzone są na zewnątrz i na wewnątrz. Zakładane są instalacje i całą parą prowadzone roboty około wyprawy murów i kasetonowych sufitów. Dworzec ma być w terminie, tj. na 1 czerwca br. oddany do użytku. Na uroczystość otwarcia dworca ma przybyć p. prezydent Rzplitej, którego życzliwe i energiczne wystąpienie w r. ub. bezwątpienia pchnęło naprzód prace około dworca.

Monopol zapałczany.

O rewizję umówy z trustem szwedzkim.

Umowa dzierżawna z trustowcami szwedzkimi zawiera dużo sprzeczności w zestawieniu z ustawą o monopolu zapałczanym. W art. 18 tej ustawy powiedziano, że cena zapałek nie może być podniesiona, natomiast umowa, aż w 2 paragrafach przewiduje zmiany ceny zapałek i to ma się rozumieć w praktyce nie ku zniżce, lecz ku podwyższeniu. Pozatem umowa nie bardzo dba o zabezpieczenie interesów skarbu polskiego i polskich konsumentów. Przedewszystkiem nie jest zabezpieczony dostatecznie wywóz zapałczany, wprawdzie istnieje zastrzeżenie, że w pierwszym roku gospodarki trustu ma być wywiezione zagranicę minimum 15.000 skrzyń, a o ile to nie nastąpi trust wypłaci za to 300.000 złotych. Tę śmieszną sumę trust z łatwością odbije sobie na podniesieniu ceny zapałek na rynku krajowym, gdy tymczasem nasz eksport zapałczany według kalkulacji przedtrustowych mógł przynosić z eksportu zagranicę 5.000.000 zł. rocznie. Dopóki istnieje jeszcze możność rewizji umowy z trustem przy ustawodawczem zatwierdzeniu umowy należy ją czemprędzej dokonać.

Dalsze oszczędności rządu.

Dnia 10 bm. pod przewodnictwem Nadzwyczajnego Komisarza Oszczędnościowego woj. Moskalewskiego odbyło się posiedzenie Komitetu Nadzwyczajnych Delegatów Ministra Skarbu do spraw oszczędnościowo-organizacyjnych. Na posiedzeniu tem zaznajamiono się z opinją sen. prof. Makarewicza o projektach nowelizacji postanowień procedury karnej, mających na celu podwyższenie dochodów Min. Sprawiedliwości oraz o zarządzeniach potrzebnych — w ramach ustawodawstwa obowiązującego — w celu wydatniejszego podniesienia źródeł dochodów Min. Sprawiedliwości w dziedzinie zwrotu kosztów postępowania karnego i wykonania kary.

Ilu polaków wyemigrowało?

Na posiedzeniu komisji emigracyjnej w dniu 9 bm. dyrektor urzędu emigracyjnego p. Gawroński mówił o obecnym stanie naszej emigracji, oraz o konjunkturach wychodźctwa na przyszłość. Emigracja nasza w 1925 roku wyniosła ogółem 125.000 osób (50.000) do Francji, (45.000 nielegalnie) do Niemiec, (30.000) do Ameryki. **Reemigracja wynosiła 57.000 osób.**

Sprawy kupieckie.

— **MIESIĘCZNE ZEBRANIE TOWARZYSTWA KUPCÓW SAMODZIELNYCH W GRUDZIĄDZU** odbyło się w ubiegłą środę.

Zebranie zagaił prezes p. Marchlewski powitaniem obecnych oraz zakomunikował o przyjęciu do Towarzystwa nowych członków. P. Dr. Rzepecki zdał sprawozdanie z posiedzenia Wojewódzkiego Komitetu Doradczego dla spraw przemysłowo-handlowych. Poczem prezes Marchlewski poinformował o akcji pomocy kredytowej i zabiegach o pożyczkę długoterminową.

Referat p. Piwowara, kierownika obwodowego Funduszu Bezrobocia o zabezpieczeniu pracowników umysłowych na wypadek bezrobocia wywołał bardzo obszerną dyskusję, w której zabierali głos pp.: Marchlewski, Samoliński, Dr. Rzepecki, Mazur, Kamrowski, Sporny, Banaszak, Bronikowski, Heinke, Grabowski, Kamiński i prelegent. O godz. 1-ej prezes Marchlewski zebranie salwował.

Rolnictwo.

— **ZJAZD POMORSKIEGO TOWARZYSTWA ROLNICZEGO.** Dnia 10 i 11 bm. w dużej sali „Dworu Artusa“ w Toruniu odbyło Pomorskie Towarzystwo Rolnicze swe doroczne walne zebranie.

Zjechało się około 300 członków Towarzystwa z całego Pomorza.

Obradom przewodniczył prezes Towarzystwa p. Donimirski, sprawozdanie z działalności za rok 1925 złożył dyr. Zan.

Kronika krajowa.

— **STOPNIOWE ZMNIEJSZENIE BEZROBOCIA.** W ciągu miesiąca lutego br. liczba bezrobotnych w całem państwie zmniejszyła się o 10 000 osób. Największe zmniejszenie się liczby bezrobotnych wykazuje Łódź 4 000, Sosnowiec 1 370, Piotrków 1 300, później Włocławek, Białystok, Radom i miasta pomorskie. Poważniejszą ilość bezrobotnych wykazuje okręg warszawski oraz Żyrardów, Częstochowa, Lublin, centra naftowe. Największy wzrost bezrobotnych wykazuje województwo śląskie o 1 656 osób.

— **POLSKIE TOW. PODRÓŻNICZE.** W ministerstwie spraw wewn. złożono do zatwierdzenia statut „Polskiego Towarzystwa Podróżniczego“, podpisany przez gen. Marjusza Zaruskiego, Jana Sztolcmana, wicedyrektora Państwowego muzeum przyrodniczego, K. Przecławskiego, adw. M. Rudzińskiego i innych.

Komitet organizacyjny nowopowstającego Towarzystwa urzęduje przy ul. Widok 6.

— **ROBOTY KANALIZACYJNE W ŁODZI SUBSYDJOWANE PRZEZ RZĄD.** Dnia 11-go bm. bawił w Warszawie wojewoda łódzki Darowski. W rezultacie konferencji z ministrem skarbu uzyskał asygnatę na 300 tys. zł. przeznaczonych przez ministerstwo skarbu na wznowienie robót kanalizacyjnych w Łodzi. (AW.)

Giełda pieniężna.

Warszawa, 12 marca.

WALUTY.

	Tranzakcje	Sprzedaż	Kupno
Dol. St. Zjedn.	7,70	7,72	7,68

DEWIZY.

Dolary Stanów Zjed.	7.68
Floreny holenderskie	307.83
Franki belgijskie	34.91
Franki francuskie	28.03
Franki szwajcarskie	147.93
Funty angielskie	37.36
Korony austrjackie	108.24
Korony czeskie	22.76

Ostatni kurs dolara.

Warszawa, dnia 13. 3. 1926 r. godz. 8.30. Nieurzędowo notowano dolar 8,02 zł. Tendencja mocna.

Giełda towarowa.

ZIEMIOPŁODY.

Poznań. 12. 3. Urzęd. not. za 100 kg. fr. stacja załadowania. ładunki wagonowe. dostawa natychmiastowa. Żyto 19.75—20,75 pszenica 36.50—38,50, jęczmień zwykły 19—20, brow. 20.50—22.50, owies 21—22, mąka żytnia 65 proc. 33—34 70 proc. 31.50—32.50 pszenna 65 proc. 57.50—60.50, ospa żytna 13.50—14.50, pszenna 15.50—16.50, ziemniaki fabr. 2.30, seradela 19.50—22.50, groch polny 29—30, Victoria 38—42, łubin żółty 17.50—19.50, niebieski 14.50—16.50, płatki ziemniaczane 13—14, koniczyna czerwona 215—305, biała 180—250, żółta 70—80, szwedzka 190—250, wytłoki buracz. susz. 10—11. Tendencja spokojna.

Wiadomości bieżące.

GRUDZIĄDZ sobota 13 marca 1926 r.

KALENDARZ: Sobota 13-go marca Nicefora b
Niedziela 14-go Zacharjasza
Wschód słońca 6 21 zachód 17 59
Wschód księżyca 6 56 zachód 18 27

*

—** BIBLJOTEKA I CZYTELNIA T. C. L. W GRUDZIĄDZU. jest otwarta:

W śródmieściu: w muzeum (ulica Lipowa nr. 28 I ptr.): codziennie — z wyjątkiem niedziel i świąt — od godziny 5-ej do 7-mej wieczorem. Dla dzieci w środy i soboty, od godziny 4-tej do 5-tej popołudniu.

*

—** MUZEUM (ulica Lipowa nr. 28) jest otwarte w środy i soboty, od godziny 12-tej do 2-ej w południe, w niedzielę i święta od godziny 11-tej do 1-ej w południe.

Na Chełmińskiem Przedmieściu: w kancelarji parafjalnej (ulica Bydgoska nr 10): w poniedziałki i czwartki, od godziny 4-tej do 5-tej popołudniu.

W Małem Tarpnie: w szkole w niedziele i święta po nabożeństwie.

*

—** NOCNE DYŻURY APTEK. Od 6 do 13 marca br. apteka „Pod Koroną", ul. Wybickiego 39 i apteka „Pod Gwiazdą", ul. Chełmińska 26.

*

—** OKRĘŻNA WYSTAWA KRAKOWSKICH ARTYSTÓW MALARZY, otwarta codziennie w salach „Hotelu Warszawskiego" (ul. Wybickiego) od godziny 10 rano do 7-ej wieczorem.

*

—** KINO APOLLO. „Kultura ciała", wspaniały film naukowo wychowawczy od dziś aż do poniedziałku.

*

—** KINO ORZEŁ. Dziś, jutro i pojutrze „Król apaszów" z Luciano Albertinim.

*

—** TEATR MIEJSKI. Dziś w sobotę po raz trzeci przepiękna i melodyjna opera Puccini'ego „MADAME BUTTERFLY" z niezrównanią odtwórczynią roli tytułowej p. Aleksandrą Lubicz. Dalszą obsadę stanowią pp. Czerniawska, Adamkiewiczówna, Żołopińska, Laskowska, Popiel i Bolko. Przy pulpicie dyr. Jerzy Bojanowski.

W niedzielę, o godz. 4-tej popołudniu p orazo statni znakomita farsa, która na dotychczasowych przedstawieniach cieszyła się niebywałem powodzeniem p. t.: „DON JUAN MIMOWOLI" z p. Chmurkowskim w roli tytułowej — wieczorem o godzinie 8-mej po raz trzeci „SHERLOCK HOLMES" w koncertowem wykonaniu całego zespołu.

W poniedziałek teatr zamknięty.

We wtorek, dnia 16-go bm. teatr zamknięty z powodu wyjazdu zespołu na przedstawienie do Brodnicy.

W środę o godzinie 8-mej wieczór premjera opery w 5 aktach, 7 odsłonach Verdi'ego „AIDA" w inscenizacji główn. reżysera K. Kruglowskiego. W głównych rolach wystąpią pp. Lubicz, Czarlińska, Kruglowski, Hołyński, Popiel i Bolko. Dyryguje operą dyr. Jerzy Bojanowski. Legitymacje zniżkowe wyjątkowo na ten wieczór nię ważne.

—** PROPAGANDA WSPÓŁCZESNEJ KULTURY POLSKIEJ PRZEZ POLSKĄ MACIERZ SZKOLNĄ. Polska Macierz Szkolna od roku prowadzi energiczną propagandę współczesnej kultury polskiej w kraju. W ostatnich tygodniach odbyły się kursy na powyższy temat prowadzone przez Wizytatora Polskiej Macierzy Szkolnej L. Skoczylasa — w Lublinie, Chełmie, Puławach i Radomiu, przy licznym udziale słuchaczy (od 350—800).

Wśród społeczeństwa budzi się wszędzie reakcja przeciw nadmiernemu rozpolitykowaniu, oraz wzrost ku pracy u podstaw. Stwierdziła to delegacja robotnicza radomska w przemówieniu swem skierowanem do prelegenta, jak i głosy publiczności w innych miastach.

—** „TYDZIEŃ OBRONY PRZECIWGAZOWEJ", rozpocznie się, jak już o tem donoszono — w niedzielę. dnia 14-go marca br. publicznemi wykładami względnie odczytami bardzo interesującemi z dziedziny zastosowania gazów trujących i obrony przeciwgazowej.

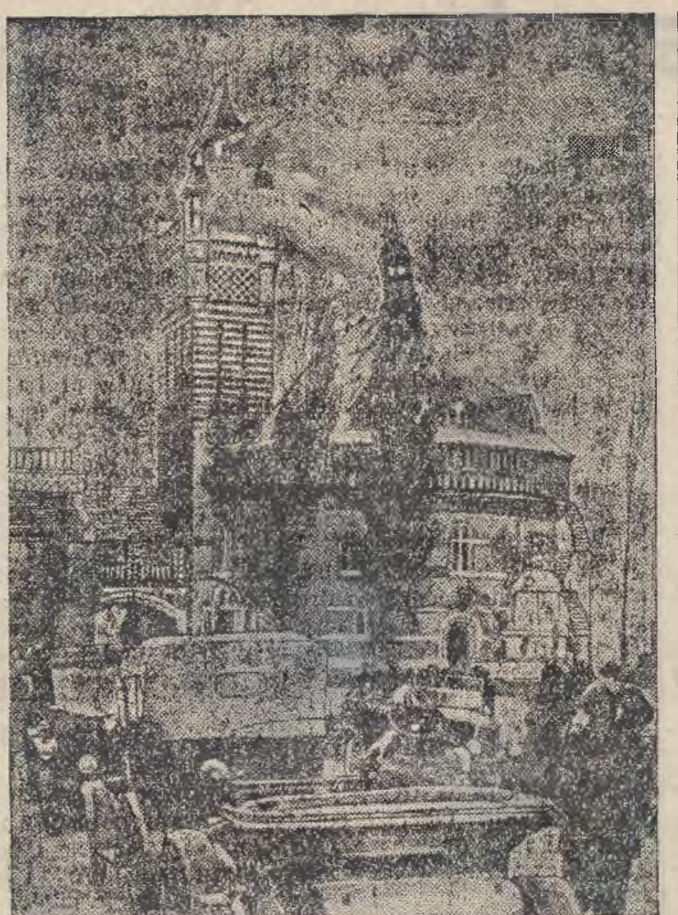
Wykłady nader ciekawe i bardzo pouczające wygłoszą uproszeni prelegenci, oficerowie specjalnie obeznani z całą sprawą gazów trujących, w niedzielę, dnia 14-go bm. i to: w salce hotelu pod „Złotym Lwem" o godzinie 1-szej popołudniu p. porucznik Niemiec i w szkole powszechnej w M. Tarpnie o godzinie 4-tej popołudniu p. kpt. Pulda.

W dni powszednie odbędą się wykłady w szkołach w czasie od godz. 12½ począwszy, i to w gimnazjum klasycznem w poniedziałek, dnia 22 bm. w szkole wydziałowej we wtorek, dnia 23 bm., a w następnych dniach kolejno w gimnazjum matematyczno przyrodniczem, w gimnazjum żeńskiem, w szkole handlow. i w seminarjum nauczycielskiem im. St. Staszica. Wieczorem zaś odbędą się wykłady w dni te kolejno dla kolejarzy, Straży ogniowej i Sokołów.

W piątek, dnia 19-go bm. przewidziane jest wyświetlanie przeźroczy, ilustrujących walkę i obronę przeciwgazową albo popołudniu w jednem z kin, albo też w Teatrze Miejskim wieczorem w połączeniu z koncertem jednej z orkiestr wojskowych.

W niedzielę, dnia 21 bm. w ostatnim dniu „Tygodnia Obrony Przeciwgazowej" odbędzie się wystawa okazów rozmaitych gazów, masek ochronnych i przyborów przeciwgazowych w ubikacjach restauracji Wystawowej od godziny 12-ej w południe, a na boisku placu wystawowego od godz. 3-ciej popołudniu jednorazowy pokaz zastosowania gazów dymiących z współdziałem wojska. Koncertować tam będzie kilka orkiestr wojskowych. O poparcie naszych zabiegów uprasza wszystkich

Zarząd Towarzystwa Obrony Przeciwgazowej
Oddział w Grudziądzu.

POŻAR TEATRU SZEKSPIRA.

W Stratford - on - Aron (Anglja), miejscu urodzenia Szekspira, spłonął w tych dniach wspaniały teatr noszący miano wielkiego poety. Podczas pożaru poniosło śmierć kilkadziesiąt osób. Szereg drogocennych manuskryptów zdołano na szczęście uratować.

—** Z KANCELARJI PARAFJALNEJ. Męskie organizacje: Towarzystwo Czeladzi Katolickiej, Towarzystwo Robotników Katolickich, Towarzystwo Kolejarzy pod opieką św. Józefa i Stowarzyszenie Katolickiej Młodzieży Męskiej przystępują we Farze wspólnie do sakramentów św.: w sobotę, 13-go bm. do spowiedzi, a w niedzielę o godzinie 7-mej rano do Komunji św.

Rekolekcje dla Stowarzyszenia Kat. Młodzieży Żeńskiej rozpoczną się w środę, dnia 17-go bm. o godzinie 8-mej wieczorem w Kościele Ducha św. w którym nauki wygłaszane będą w czwartek, piątek i sobotę o godz. 6 rano i o godz. 8-mej wieczorem. Do sakramentów św. druhny przystępować będą we Farze: w sobotę do spowiedzi, a w niedzielę o godz. 7-mej rano do Komunji św.

Chór Kościelny przy Farze i Towarzystwo Śpiewu „Cecylja" przystępują wspólnie do sakramentów św. we Farze: w sobotę, dnia 20 bm. do spowiedzi, a w niedzielę następną do Komunji św.

Triduum na cześć św. Józefa odprawiać się będzie we Farze w środę, czwartek i piątek o godzinie 7-mej rano.

W uroczystość św. Józefa odprawi się w kaplicy klasztornej o godz. 9-ej suma z wystawieniem Najśw. Sakramentu a o godzinie 5-ej uroczyste nieszpory.

Zebrania: W niedzielę, dnia 14-go bm. po Gorzkich Żalach odbędzie się w salce parafjalnej zebranie Towarzystwa Kolejarzy pod opieką św. Józefa; o godz. 5-tej zebranie młodszego i starszego oddziału Stowarzyszenia Kat. Młodzieży Żeńskiej w szkole wydziałowej.

W poniedziałek, dnia 15-go bm., o godzinie ½8 zebranie Towarzystwa Czeladzi Katolickiej w szkole wydziałowej.

(—) Ks. Dembek, dziekan.

—** POCIĄG BRODNICA — WARSZAWA ZNIESIONY. Z powodów oszczędnościowych, wstrzymuje się na polecenie Ministerstwa Kolei z dniem 15 marca br. bieg pociągu nr. 617/618 od Warszawy do Brodnicy i odwrotnie. Pociągi te będą kursowały od Grudziądza do Brodnicy i odwrotnie podług dotychczasowego rozkładu jazdy ze zmianą klas 1—3 na 2—4.

—** WYKŁADY UNIWERSYTECKIE W GRUDZIĄDZU. Dziś, w sobotę, dnia 13-go bm. wykład prof. Peretiatkowicza, jutro w niedzielę, dnia 14-go bm. wykład prof. Klingera. Oba wykłady o godzinie 5-tej popołudniu w auli gimnazjum żeńskiego, ul. Trynkowa.

—** KOMUNIKAT. Dnia 8-go bm. odbyło się w tym roku pierwsze posiedzenie Okręgowej Komisji Ziemskiej. Wobec nieobecności p. Wojewody, który w pilnej sprawie zmuszony był wyjechać, przewodnictwo objął p. Karol Ross, Prezes Okręgowego Urzędu Ziemskiego w Grudziądzu. Na porządku dziennym były sprawy określenia obszaru ośrodka w mających się parcelować majątkach Zielenin pow. Kościerzyna i Luszkówko pow. Świecie.

—** Z SĄDOWNICTWA. Pan Tadeusz Dutkiewicz, podprokurator przy Sądzie Okręgowym w Grudziądzu, przeniesiony został z dniem 13-go marca br. do Poznania, jako podprokurator przy tamtejszym Sądzie Okręgowym. W dniu 11-go bm. pożegnali p. Dutkiewicza koledzy i przyjaciele w kasynie urzędników skarbowych.

—** MIANOWANIE. Pan Stroński, inspektor więzienia sądowego w Grudziądzu mianowany został naczelnikiem więzienia sądowego.

—** NA LOTERJĘ VI DRUŻYNY „WILCZĄT" ofiarowała p. prezydentowa Włodkowa metalową figurę króla Jana Sobieskiego. Składamy tą drogą hojnej ofiarodawczyni serdeczne podziękowanie.

Jan Ładoś, drużynowy. H. Kunertowa, opiekunka VI druż.

—** LOTNY KABARET. Niniejszem podajemy do publicznej wiadomości, że w niedzielę, dnia 14-go bm. odbędzie się w lokalach „Wielkopolanka" i „Królewski Dwór" o godzinie 9-tej wieczorem Kabaret lotny Związku Pracowników Umysłowych - Bezrobotnych w Grudziądzu. Zarząd.

Ruch towarzystw.

—(rt)Przyszłe Walne Zebranie Towarzystwa Naturaln. Sposobu Życia, odbędzie się 22 bm. o godzinie 7-mej wieczorem w hotelu pod „Złotym Lwem".

Porządek dzienny: 1. Odczytanie protokółu z ostatniego walnego zebrania; 2. Sprawozdanie roczne; 3. Sprawozdanie kasowe; 4. Sprawozdanie dotyczące ogrodów; 5. Wydzierżawienie placu tennisowego; 6. Wybór Zarządu; 6. Wolne głosy. Przybycie wszystkich członków ze względu na ważne sprawy jest konieczne. (6051) Zarząd.

—(rt)Miesięczne zebranie filji pracowników krawieckich Chrześc. Zjednoczenia Zawodwego odbędzie się w niedizelę, dnia 14-go marcabr. o godzinie 1½ popołudniu w lokalu p. Borlika przy ulicy Mickiewicza 31. Na porządku dziennym bardzo ważne sprawy. (6056) Zarząd.

—(rt) Stowarzyszenie Urzędników Budowy Domów w Grudziądzu. Przy ul. Tusz. Grobla 46 I ptr. l. jest do wynajęcia mieszkanie, składające się z 4 pokoi z przynależnościami. Członkowie z tego Stowarzyszenia, którzy na takowe reflektują, zechca podania wnieść na ręce przewodniczącego p. Wieczerzyckiego, ul. Kościuszki 37 do 23-go marca br. Nadmienia się, iż tylko ten członek mieszkanie to przydzielone dostanie, którego dotychczasowy gospodarz na piśmie się zgodzi, że przyjmie na jego mieszkanie lokatora, którego mieszkanie jest przy Tuszewskiej Grobli 46 do wynajęcia. Wobec tego z takiem tylko oświadczeniem mogą członkowie wnieść podania. (6068) Zarząd.

—(rt) Związek Pracowników Kupieckich Oddział Grudziądz. Zebranie towarzyskie odbędzie sie w poniedizałek, dnia 15-go bm. o godzinie 8-mej wieczorem w Wielkopolance w dawniejszym lokalu zebrań, na którem wygłosi łaskawie p. Kamrowski, Alojzy wykład o księgowości. Wszystkich członków oraz sympatyków zaprasza (6069)

Zarząd:

(—) Dłużewski, prezes, (—) Krobski, sekretarz.

—(rt) „Koło Panien" przy Tow. Czytelni dla Kobiet. Lekcja robót ręcznych wraz z pogadanką w poniedziałek, dnia 15-go bm. o godzinie 7-mej wieczorem w gimnazimu żeńskiem. (6480) Zarząd.

—(rt) Klub Motocyklistów Grudziądz zaprasza członków i sympatyków na Walne Zebranie, które odbędzie się w środę, dnia 17-go bm. o godzinie 20,30 w hotelu p. Kellasa. (607 Zarząd.

Z Pomorza.

—** GARDEJA, BUDY. (Z życia towarzystw). Tutejsze Towarzystwo młodzieży wojackiej zaczyna się bardzo dobrze rozwijać. Za gorliwą pracę naszego komendanta pana Strażewskiego, odbywają się regularnie ćwiczenia i wymarsze. Założono też szkołę strzelca, za pomocą instruktora oświaty tut. Tow. Pow. i Woj. p. Walczka odbywają się wykłady w historji polskiej i różnych pogadanek legendarnych. Oby nasz pan komendant nadal tak wzorowo porządek utrzymać raczył. Obserwator.

DRUKARNIA POMORSKA TOW. AKC. GRUDZIĄDZ.
Naczelny redaktor: Stefan Machalewski.
Odpowiedzialny redaktor: Jerzy Kruszewski.

Chcąc Szanownej Klijenteli ulżyć w zapotrzebowaniu na wiosnę i święta wielkanocne, urządzamy

WIELKĄ SPRZEDAŻ PRZEDSWIĄTECZNĄ

i sprzedajemy wszelkie towary po cenach dotąd nieznanych. Aby wszystkich przekonać o jakości i dobroci towaru, urządzamy w niedzielę dnia **14-go marca**

WYSTAWĘ SKŁADOWĄ

Wystawiamy na nadchodzącą wiosnę:			Wystawiamy na nadchodzącą wiosnę:		
Konfekcja damska	Kostjumy damskie, najnowsze fasony	od zł 35,00	Konfekcja męska	Ubranie męskie	od zł 26,00
	Płaszcze damskie	od „ 19,50		Ubranie męskie w lepszem wykonaniu	od „ 36,00
	Płaszcze damskie sukienne	od „ 38,00		Palta męskie	od „ 27,00
	Bluski damskie	od „ 3,90		Spodnie do pracy	od „ 3,90
	Bluski damskie batystowe z koln. haft.	od „ 6,75		Spodnie do konnej jazdy i spodnie kamgarnowe w wielkim wyborze.	
	Spódniczki damskie w pasy	od „ 4,50			6070

Zapraszamy uprzejmie do zwiedzenia naszej specjalnej na ten cel urządzonej wystawy.

BRACIA WŁUDARCZAK, GRUDZIĄDZ, Rynek Główny nr. 14.

Przetarg przymusowy

wyznaczony na dzień **15 marca** b. r. o godz 11-tej **w Radzynie** powiat Grudziądz,

odwołuje się!

6072 **Smarz.** kom. sądowy w Grudziądzu.

Komenda Oficerskiej Szkoły Lotnictwa

ogłasza

przetarg na sprzedaż łomu

odpadków aluminjum, duraluminjum, mosiądzu, miedzi, żelaza i stali, odpadków gumy (opony i dętki).

Przetarg ofertowy odbędzie się w dniu **23 marca 1926 r.** w magazynie materjałów starych, na terenie Oficerskiej Szkoły Lotn. w Grudziądzu o godz. 10 rano.

Oferty należycie ostemplowane z załączeniem kwitu na złożone wadjum w Kasie Skarbowej w wysokości 10% oferowanej sumy, należy przedkładać w zalakowanych kopertach w podanym terminie do Komendy Parku Ofic. Szkoły Lotniczej.

W ofertach należy podać cenę jednostkową za 1 kg łomu każdego gatunku. Przeznaczone na sprzedaż przedmioty znajdują się w magazynie materjałów starych, gdzie można je oglądać w czasie od 17 do 23 marca b. r. między godz. 9—11 Tamże udzielane będą bliższe szczegóły o warunkach sprzedaży.

Zastrzega się prawo wyboru oferenta, przeprowadzenia przetargu ustnego oraz unieważnienia przetargu. 6034

p. o. Komendanta Parku O. S. L.

(—) **Dubrowski**

porucznik pilot.

Baczność!!!

Polska Państwowa Loterja Klasowa!

Ciągnienie I. kl. 21/22 kwietnia b. r.

Główna wygrana ewtl. z premją:

400.000,— złotych

66.000 losów na które pada 33.000 wygranych i 1 premja w watości razem 9.984.000,— złot grający nie ponosi więc prawie żadnego ryzyka. Szukasz szczęścia? Wysyłaj natychmiast 10,— zł.

Co drugi los wygrywa!

Plan informacyjny wysyła się bezpłatnie. Każdy może stać się wybrańcem Fortuny! Na zamówienie wysyła się losy także pobraniem.

Kup los, a nie pożałujesz!

Setkom ludzi przynosi los loteryjny rok rocznie bogactwo, dobrobyt i szczęście.

Ceny: 1/4 10,-, 1/2 20,-, 1/1 40,- zł w każdej klasie. Każdy grający otrzyma urzędową tabelkę wygran. Wypłata wygranych natychm. pod gwarancją Państwa!

Gdzie można wygrać?

W największej i najszczęśliwszej kolekturze naszego Pomorza, gdzie szczęście stale sprzyja graczom.

Kolektura Loterji Państwowej, Starogard Pomorze

ulica Kościuszki nr. 6, telefon nr. 93. 5924

KURSA NAUKOWE »WIEDZA«

pod osobistem kierow. Prof. Bogusława Butrymowicza

Kraków, ul. Studencka L. 14.

Przyjmują wpisy na drugie półrocze szkolne 1925/26.

KURSA OBEJMUJĄ:

1. Kursa maturyczne: gimnazjum klasyczne, humanistyczne, neohumanistyczne i matematyczno - przyrodnicze 1-roczne i 2 letnie.
2. Kurs niższej szkoły średniej w zakresie 4-ch klas.
3. Kurs seminarjum nauczycielskiego jednoroczny i dwuletni.
4. Kurs szkoły handlowej jednoroczny i półroczny.
5. Analogiczne kursa pisemne wszystkich typów zapomocą świeżo przez fachowych profesorów opracowanych skryptów, wskazówek i programów nauki połączone zostały z Kursami zbiorowemi w Krakowie i prowadzone są przez uczących na powyższych kursach profesorów szkół średnich równolegle z normalnym tokiem nauki tychże Kursów.

Na Kursach „WIEDZA“ udzielają nauk tylko najwybitniejsze siły fachowe gimnazjów krakowskich od 4 do 6 godzin dziennie.

Spis grona profesorów do przejrzenia w sekretarjacie Wszelkie potrzebne podręczniki do dyspozycji uczniów (tanio).

Dla wojskowych i inwalidów opust 25 procent. Wszelkich informacji udziela się bezpłatnie. 5519

Przedstawicieli

na Województwo POMORSKIE poszukuje fabryka gaśnic marki **„Perkeo“**.

Zgłoszenia listowne: Fabryka **„TANK“** 6066 **Warszawa, Widok 24.**

Na nadchodzące święta **Wielkanocne** polecam mój bogato zaopatrzony skład w wszelkie **wyroby czekoladowe** jak:

zajączki i jajka

z cukru, czekolady i marcepanu

oraz najrozmaitsze gatunki

czekolady i cukierków

Ceny zniżone o 10 procent

Skład czekolady i cukierków

R. Szafryk, Grudziądz

Toruńska 12 6074 **Lipowa 5**

Proszę dokładnie zważać na firmę i numer domu.

BIAŁY TYDZIEŃ

Pozostałe towary z Białego Tygodnia

ZREDUKOWALIŚMY

w cenie ponownie

o 10 do 15 procent

— tylko jeszcze na kilka dni —

Prosimy zatem o wykorzystanie tej nadzwyczajnej korzystnej okazji

6073

Szmechel i Rozner S. A.

Telefon nr. 160 **GRUDZIĄDZ** Wybickiego 2/4

B. Sommerfeld fabryka fortepianów i pianin

Bydgoszcz, filja **Grudziądz,** ulica Groblowa nr. 4

poleca nadzwyczaj korzystnie — także na dogodnych warunkach spłaty.

Orkiestrowo-Koncertowe Fisharmonium

(Orkiestrale Mannborga).

Konstrukcja dębowa. — Wysokość ca. 140 cm, szerokość ca. 130 cm głębokość ca. 60 cm. — Waga brutto ca. 180 kg., netto ca. 108 kg. 4 1/5 rzędy języczków, 5 oktaw, f—f, 19 rejestrów, 2 miechy zwyczajne, i 3 ze stałym równomiernym naporem powietrza.

Rejestry: Diaspon 8', Bourdon 8', Principal 4', aria eolska 2', echo trąbki 2', Viola dolce 4'. Subbas 16', Subbas dolce 16', Melodia 8', Flûte de amour 8', Piccolo 4', szałmaja 8', oboje 8', Vox jubilans 8'. klarnet 16', łączenie oktaw, Vibrator (Vox humana), Forte-Bass, Forte-Diskant

Nowa dźwignia ręczna przestawiania i przesuwania zastawek.

Dostawa z opatentowanym dzielnikiem naporu powietrza (Expression)

Przedłużenie może być zastosowane do oktaw basowych.

Z powodu nadzwyczajnego pokupu powyższego instrumentu, spotykamy naśladownictwa konkurencji, przyczem nie zaniedbano posługiwać się nie tylko określeniami rejestrów, lecz nawet posunięto się do użycia nazwy „Orchestral“. Uprasza się zatem o dokładne zważanie na markę **»ORCHESTRAL« MANNBORGA,** które przewyższa wszelkie nawet najlepsze naśladownictwa 6064

Tekturę na dachy w najlepszych gatunkach przedwojennych 60.9

Smołę - Lepnik - Dziegieć

Carbolineum z czystego oleju

Trzcinę - Gips - Koryta glinkowe

Cement - Wapno

i wszelkie materjały budowlane dostarczają po cenach fabrycznych

Venzke i Duday **Grudziądz** Telefon nr. 88

Fabryka i biuro przy dodnej towarowym.

Zakład Karny

sprzedaje hurtem różne

zabawki dziecięce.

Zgłoszenia osobiście w Zakładzie Karnym przy ulicy Józefa Wybickiego nr. 10-22, od 8 rano do 3 popoł. 6067

Ogłaszajcie w Głosie Pomorskim

W olbrzymim wyborze

Tapety

Linoleum Dywany i chodniki kokosowe

w najrozmaitszych kolor.

Kotary japońskie z perel na drzwi (kolekcja okazowa na życzenie)

farby wszelkiego rodzaju, laki, pędzle, pokost, klej i terpentynę poleca po cenach 6071 najprzystępniejszych i w pierwszorzędnej jakości

P. Marschler, Grudziądz

Plac 23 Stycznia 18. Telefon 517.

20.000 zł.

są od zaraz do wypożyczenia

na hipotekę. Także wypożyczam drobne sumy od 100 zł. na zastaw mebli lub rzeczy wartościowych.

Zgłoszenia do Głosu Pomorskiego pod Nr. 6484 mp.

Taniej od jednej pary zelówek kosztuje

para nowego obuwia ludowego

Do nabycia

w Magazynie **„SPORT“**, Plac 23-go Stycznia 28.

Tamże do nabycia: obuwie gimnastyczne kalosze śniegowce.

Uwaga: Dla Organizacyj sportowych przy zakupach zbiorowych specjalne ceny. Handlarze domokrążni mogą się zgłosić do rozpowszechniania artykułów codziennego użytku.

Doskonała

krawcowa

z 3 letnią praktyką poszukuje dalszego zajęcia w domu i poza domem.

Jaeger, Sobieskiego 27, I

Sprzedaże

Tanio na sprzedaż mało używane **2 łóżka, szafa, bieliźniarka, stół, krzesła i inne rzeczy Trzybiński,** ul. Wiślana 9

Posady

Były urzędnik państw. któremu groz ruina małżeńska prosi o jakiebądź

zajęcie.

Zgłosz. do Głosu Pomorskiego pod nr. 6467pm

Stróżaco ... potrzeb ... od 1. 4 Zgł. od 10 5. godz. Mickiewicza 12. I.

Kupno

Pianino kupię za gotówkę.

Zgł. pod K. 3095 do Biura ogł. Wallis, Toruń.

Dzierżawy

Wielki

ogród owocowy

razem zrolą do wydzier. Tuszewska Grobla 56.

Mieszkania

Poszukuje się mieszkania jednopokojow. z kuchnią.

Zgłoszenia do Banku Polskiego w miejscu. 6028

4 pokojowe mieszkanie do wynajęc. Kukielski Forteczna 18a.

Poszuk. się próżnego pokoju możliwie z używan. kuchni od 1. IV. 1926 r. Zgł. Głos Pom. 6427pm.

Pokój umebl. natychm. lub od 1. IV. do wynaj. Ogrodowa 5, II pr

Dnży umeblowany pokój z 2 łóżkami i utrzym. do wyn. Nadgórna 19., II pr

Pokój dobrze umebl. dla lepszego pana natychmiast do wynajęcia Radzyńska 7, II prawo

Pokój umebl. do wynajęcia ulica **Trynkowa 13.**

Większy pokój dobrze umebl. do wynaj. Strzelecka 19, I

Dobrze umeblow. pokój od 1. IV. do wynajęcia Schulz, Mickiewicza 21, I

Nauka wychowania

STENOGRAFJI wyucza wszystkich listownie bezpłatnie celem propagandy Instytut Stenograficzny **Antoniego Wojnara Warszawa ulica Krucza nr. 26** 5928

Wyuczam metodą praktyczną biegle

pisania na maszynach

5 maszyn najnowszych systemów. — **Pełny kurs korespondencji urzędowej, handlowej i bankowej, oraz** budżety i bilanse w ciągu 4 do 6 tygodni. **Lipowa 53.** I ptr. od ulicy **Kilińskiego**

Marta Lipowska

Zguby

Zgubiłam mój **wykaz osobisty,** który niniejszem unieważniam. **Otylja Neumann,** Jakóbkowo.

Różne

OSTRZEGAM przed wynajęciem lub zamianą mieszk. od p. Wrzesińskich Lipowa 41 bez wiedzy mojej. A. Reszuta, właś. domu

MUZYKA!

Pierwszorzędny kwartet z dużym doborowym repertuarem od 1 kwietnia **WOLNY.** Kapelmistrz **Wysocki** ulica Lipowa 70, III ptr

---

Bloki kasowe

różnych wielkości własnego wyrobu poleca najtaniej **Wład. KULERSKI** ulica Pańska 19

5522

Żądajcie wszędzie!!!

Mydło Miaflor jest mydłem przyszłości, ponieważ nie działając ujemnie na cerę, usuwa wszelkie nieczystości skórne, jak wągry, pryszcze, zmarszczki, połysk twarzy, pot i nieprzyjemny zapach jego itp., utrzymuje cerę świeżą, czystą i delikatną, pozostawia długotrwały silny a miły zapach.

Mydło Miaflor usuwa radykalnie plamy po nikotynie jakoteż wszelkie inne, nie dające się usunąć przy użyciu przeciętnego innego mydła toaletowego.

Mydło Miaflor ma składniki ziarniste, co nie jest wadą lecz zaletą tego mydła, ponieważ właśnie te wywierają dodatni wpływ na cerę, co użycie udowodni.

Mydło Miaflor daje pianę obfitą, miękką i tłustą, będąc równocześnie bardzo oszczędne i tanie.

Polecam dalej:
mydła **luksusowe** lecz **tanie**

Mydło Przemysławka z znanym zapachem Przemysławki,

Mydło Glicerynowe przezroczyste,

Mydło Loran odznacza się silnym zapachem, jest niezrównane w jakości.

Oryginalne tylko z firmą

HENRYK ŻAK, POZNAŃ.

5980

Szkoła szoferska

Kursy kierow. samoch. Fr. Lipińskiego w Grudziądzu
ulica Mickiewicza 19
Telefon 494

Kursy kształcą zawodowych szoferów i dżentelemenów. — Przyjmowanie codziennie. Kurs trwa 3 miesiące. Warsztat reperacji samochodowych. Dorożki samochodowe w dzień i noc przez telefon 94 i 494.

Stemple-Druki gust. spiesznie
Wł. Kulerski
Grudziądz, Pańska 19
Księgarnia
Materjały piśmienne

Warszawska pracownia gorsetów
w Grudziądzu
Ogrodowa 7 w podw.
wykonuje:
gorsety, bandaże chirurgiczne, paski dla chorych na nerki, gorsety dla ułomnych, dla brzemiennych, oraz pół gorsety dla modn. toalet i biustonosze
Przeróbki i reperacje.
6456

Perborol

Jest jedynie najlepszym proszkiem do prania, nadaje bieliźnie śnieżną białość. Oszczędza czas, pracę i pieniądze.

J. M. WENDISCH SUKC. S. A. TORUŃ

DO NABYCIA WSZĘDZIE!

5993

Artykuły sztancowane

każdego rodzaju (z żelaza, blachy, mosiądzu itp.) wykonuje masowo na zamówienie tanio i szybko. Interesenci zechcą się zgłosić z podaniem rodzaju, oraz ilości mającego być dostarczonego artykułu pod nr. 6469pm do Głosu Pomorskiego.

Baczność!
Fotografje paszportowe
w pół godzinie 5615
Zakład fotograficzny, 3-go Maja 10.

Kilimy okazyjnie do sprzedania. Zgł. Kościuszki 5, II l. od godz. $\frac{1}{2}$8 do 4 pop.

Cukiernia Wielkopolanka

poleca własnego wypieku i wykwintnej jakości:

Torty - Ciastka
Babki - Herbatniki
Sucharki 6055

oraz przyjmuje wszelkie zamowienia na wyroby wchodzące w zakres cukiernictwa. —

PIEGI
plamy, wyrzuty, usuwa krem **Benegnina** znany i wypróbowany środek do odświeżania i wydelikacenia cery.

Benegnina mydło przeznaczone, jako konieczny dodatek do kremu tej nazwy usuwa piegi i plamy na twarzy i na ciele.

Mag. Jan Stenzel aptekarz
Główny skład i wytw.:
Apteka pod Łabędziem
Grudziądz, Rynek 20

Niebywała dotąd okazja taniego się zaopatrzenia w konfekcję damską!

Od poniedziałku, dnia 15-go b. m., rozpoczynam zupełną wyprzedaż konfekcji **w celu zlikwidowania** tego działu po niebywałych dotychczas

niskich cenach!

Wyprzedawane będą:

Płaszcze damskie zimowe 6065
Płaszcze damskie wiosenne
Bluski damskie wszelkiego rodzaju
Spódniczki kostjumowe
Suknie, Crêpe de Chiné, woalowe, wełniane i latowe do prania

Okazja ta daje Szanownej Klijenteli takie korzyści, że nawet najdalsza podróż się opłaci.

Nadmienić pragnę, że w niedzielę, dnia 14-go b. m., urządzam dużą wystawę tych rzeczy i proszę Szan. Publiczność łask. swą uwagę na moje okna i wnętrze magazynu skierować.

M. DOMACHOWSKI

Tel. 105 **Grudziądz,** ul. J. Wybickiego 17. Tel. 105

Poszukuję dla **Amerykaninów majątków** większych i mniejszych (kupno lub dzierżawy) i **młynów** za gotówkę. **Małek,** Bydgoszcz, Dworcowa 2, telef. 1183

PIANINA

własnego tylko pierwszorzędnego wykonania, oraz

FORTEPIANY i PIANINA

firm: **Bechstein, Feurich, Bluethner Steinway & Sons, Zimmermann**

poleca po nadzwyczaj tanich cenach i bardzo dogodnych warunkach spłaty

Fabryka pianin **B. Sommerfeld**
Grudziądz, Groblowa 4 **Bydgoszcz,** Sniadeckich 56
6059 **Zał. 1904**

Materjały piśmienne
Książki, różne instrum. muzyczne, Księgi handlowe, Druki, Pieczątki, Bloki kasowe Paragony i małe bloczki zawsze najtaniej n
Wład. Kulerskiego
ulica Pańska nr. 19
Kto tam kupuje, ten oszczędza wiele pieniędzy. Prosze się przekonać
5657

Stenotypistka

pisząca biegle na maszynie „Ideal", **tylko siła pierwszorzędna,** władająca językiem polskim i niemieckim, potrzebna natychmiast lub od 1-go kwietnia r. b. do większego przedsiębiorstwa w miejscu. — Zgłoszenia do „Głosu Pomorskiego" pod **nr. 6061.**

DWUCH UCZNI

synów uczciwych rodziców, z dobrem wykształceniem szkolnem, oraz starszą

uczenicę biurową

piszącą biegle na maszynie, poszukuje od 1-go kwietnia r. b. lub wcześniej

Hipolit Kotliński, skład żelaza, sprzętów kuch. i artykuł. budowl., Mickiewicza 24.

6062

Ogłaszaj w Głosie Pom.

Baczność!

Dla kupców z odpowiednim kapitałem poszukuję **majątków** z dobrymi budynkami, kompl. żywym i martwym inwentarzem, począwszy od pięciu mórg wzwyż do wielkości nieograniczonej. Zarazem poszukuję także posiadłości w mieście (kamienic). Kto chce zatem szybko sprzedać swą posiadłość, niech zgłosi się z całem zaufaniem do znanego pośrednika

WŁADYSŁAWA PŁOSZYŃSKIEGO
w Grudziądzu, Pl. 23 Stycznia 20

Dyskrecja w sprzedaży zapewniona, a przeprowadzenie transakcji zdumiewająco szybko.

Wszystkich interesentów ostrzegam przed pokątnymi agentami, którzy żyją bez jutra, chodzą po ulicach i dworcach czychając na swe ofiary 5583